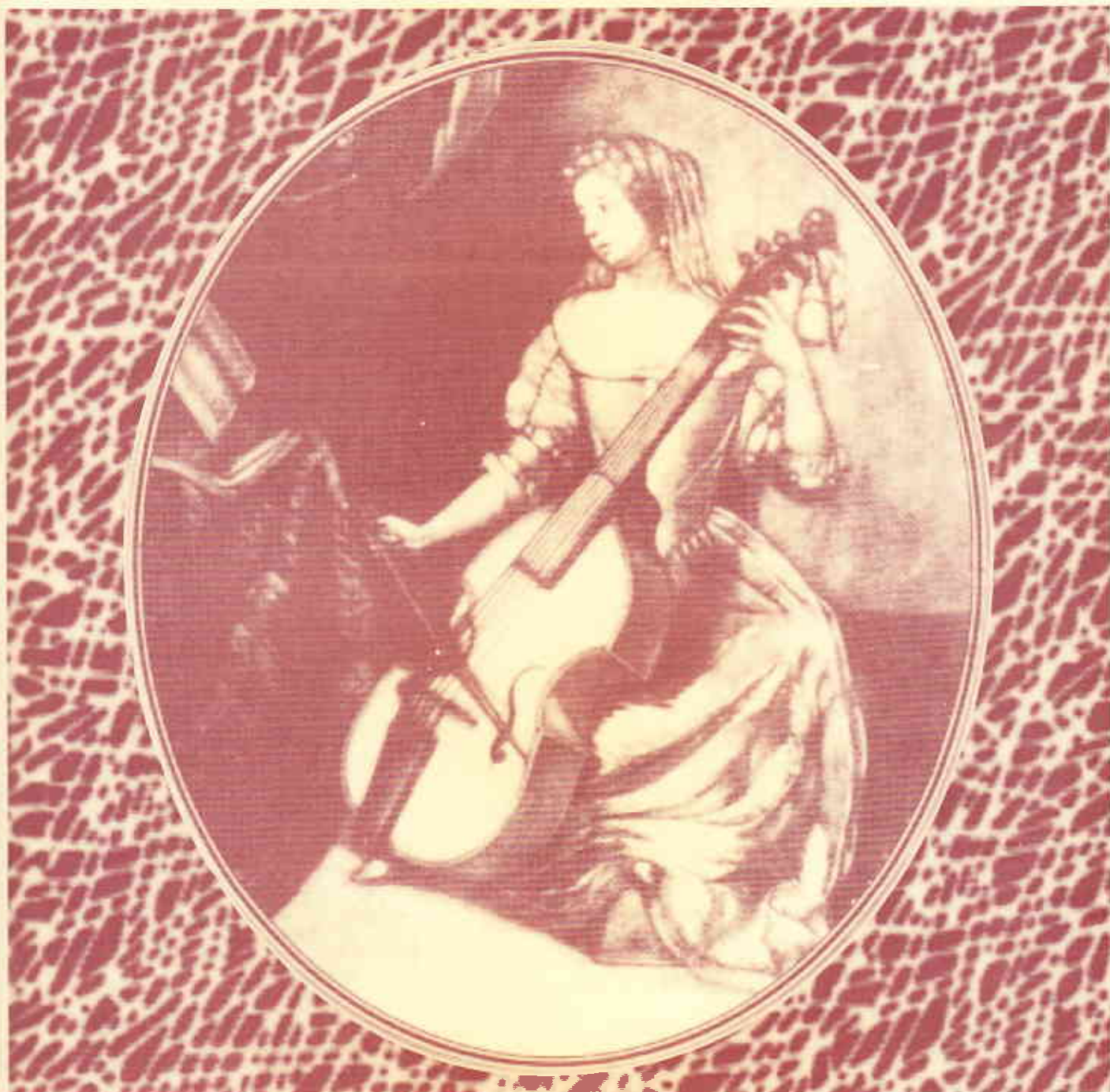

III. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

ZENEKAR

1996. JÚNIUS

A MAGYAR SZIMFONIKUS ZENEKAROK SZÖVETSÉGÉNEK, VALAMINT A MAGYAR ZENEMŰVÉSZEK ÉS
TÁNCMŰVÉSZEK SZAKSZERVEZETÉNEK KÖZÖS LAPJA

TARTALOM

HÍREINK	2
PEARLE*	
<i>avagy különös gyöngysor várja a magyar zenekarokat</i>	3
FANTOMZENEKAROK	
<i>Kinek a joga? Kinek a lehetősége?</i>	6
MŰTÁRGY, VAGY HASZNÁLATI ESZKÖZ	
<i>Hangszerkiállítások hangszerhasználóknak</i>	9
ZENEKARI IGAZGATÓK	
<i>Igazgató és karmester egy személyben</i>	12
MŰVÉSZETI TANÁCSOK	
<i>a BM Duna Szimfonikus Zenekar</i>	14
A MÁV Szimfonikusok	
<i>bemutató hangversenye</i>	15
HÁROMÉVES MEGÁLLAPODÁS A KÖZALKALMAZOTTI SZFÉRÁBAN	16
A MŰVÉSZETI SZAKSZERVEZETEK SZÖVETSÉGÉNEK XIII. KONGRESSZUSA	18
A FÚVÓSOK FOGAINAK MOZGÁSÁRÓL	19
TALLÓZÓ	22
ZENEKARI POSTA	23
NYÁRI ZENEI TÁBOROK	24

HÍREINK

Szövetségünk az alábbi levéllel fordult Dr. Demszky Gáborhoz, Budapest főpolgármesteréhez:

Tisztelt Főpolgármester Úr!

„Tudomásunkra jutott, hogy Millecentenáriumi ünnepségek során a „Budapesti Búcsú” zárása, valamint a milleniumi szoboregyüttes újjáavatása alkalmából 1996. június 30-án Mozart Requiem-je csendülne fel. A Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének tagzenekarai készen állnak Liszt Ferenc, Erkel Ferenc, Bartók Béla és Kodály Zoltán műveiből álló – az alkalomhoz illő – hangversennyel hozzájárulni a jeles történelmi évforduló méltó megünnepléséhez. E műsor megszólaltatására szövetségünk az említett zenekarok tagjaiból összeállított reprezentatív együttest hoz létre, mely – az évfordulóra való tekintettel – nem igényel honoráriumot.

Javasoljuk, hogy a Hősök terén június 30-án egyébként is megépítendő színpadot egy nappal korábban, június 29-re felállítsa szíveskedjenek e célra rendelkezésre bocsátani a szükséges technikai felszerelések biztosításával együtt.”

Felajánlásunkról a sajtót is értesítettük.

Budapest, 1996. május 29.

Tisztelettel

Popa Péter elnök
a M.Sz.Z.Sz. elnöksége nevében

Tisztelt Elnök Úr!

A milleniumi szoborcsoport újjáavatási ünnepségével kapcsolatban írt levelét köszönettel készhez kaptam, a benne foglaltakkal kapcsolatban az alábbiakat szeretném a Magyar Szimfonikus Zenekar Szövetsége szíves tudomására hozni:

A szoboravatató ünnepség szervezése teljes egészében a Művelődési Minisztérium szakmai irányítása alatt zajlott, a költségeket a Millecentenáriumi Emlékbizottság állta, a Főváros csak technikai feltételek biztosításában működik közre. Az ünnepség programját, így a koncert műsorát is az Emlékbizottság Kuratóriuma hagyta jóvá 1996 elején, melyben a politikai pártok küldöttei, jelentősebb kulturális szervezetek képviselői és a nagy egyházak vezetői mellett a magyar közélet számos jelentős személyisége képviselve volt. A program kiválasztása tehát nem tartozott a főváros hatáskörébe.

A Szövetség által ajánlott megoldásra - egy második hangverseny megrendezésére - sajnos nem nyílik mód, mivel a cég, amellyel szerződésben állunk, a színpad egy nappal előbb történő felépítését egyéb kötelezettségei miatt nem tudja vállalni.

A levélben említett zenekarok tagjaiból összeállított reprezentatív együttes magyar zeneszerzők műveit megszólaltató koncertjét mindazonáltal nagy örömmel vennénk fel a Főváros által augusztus 17. és 20. között rendezett Millecentenáriumi Fesztivál műsorába. Bizonyosak vagyunk abban, hogy az Önök által felajánlott koncert az évforduló alkalmából rendezett ünnepségek egyik fénypontja lesz, így a megísztelő felajánlást ezúttal köszönettel elfogadjuk.

Üdvözlettel

dr. Shiffer János
főpolgármester-helyettes

Budapest Főváros
Főpolgármesteri Hivatal
dr. Schiffer János
főpolgármester-helyettes úrnak
1052 Budapest, Városház u. 9-11.

Tisztelt Főpolgármester-helyettes Úr!

Köszönettel kézhez kaptam 1996. május 31-én kelt levelét, melyből sajnálattal értesültünk, hogy a Szövetségünk által megjelelt időpontban nem nyílik mód magyar zeneszerzők műveit megszólaltató ingyenes hangversenyünk megrendezésére.

Felajánlásunk csakis erre az alkalomra szólt, így az augusztus 17. és 20. között rendezett Millecentenáriumi Fesztiválra szóló felkérésüket sajnos nem tudjuk elfogadni.

Egyébiránt örömmünkre szolgált, hogy – híreink szerint – az illetékes újragondolták a június 30-ára, a szoboregyüttes újjáavatására tervezett Mozart Requiem-jének előadását, illetőleg alkalomhoz illő műsora történő megváltoztatását.

Budapest 1996. június 10.

Tisztelettel

Popa Péter elnök
a M.Sz.Z.Sz. elnöksége nevében

avagy különös gyöngysor várja a magyar zenekarokat

Április 18-21 között Londonban tartotta soros konferenciáját az előadóművészek európai szervezete. A találkozón részt vett Szövetségünk képviselőjében Kovács Géza elnökségi tag, az ÁHZ igazgatója. Az ott tapasztaltakról, és a Szövetségünk munkáját elismerő rendkívüli eredményről olvashatunk az alábbiakban.

A „pearl” magyarul azt jelenti: gyöngy. Egy gyöngyszem önmagában is a szépség egyik megjelenési formája és igen nagy érték. Egy egész gyöngysornál azonban kevés szebb dolog van, - értékéről nem is beszélve.

A Pearle* egy különös európai gyöngyfüzér, mely most egy újabb gyöngyszemet készül társul fogadni, mégpedig a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségét - de kezdjük az elején:

A Pearle* angol szavak sajátos rövidítése: The Performing Arts Employers Association' League of Europe. Jelentése: Előadóművészeti Munkáltatók Szövetségeinek Európai Ligája. Maga a szervezet 1991-ben alakult Amszterdamban az európai gondolat jegyében. Több, mint negyven tagszervezetével gyakorlatilag kontinensünk teljes nyugati felét „lefedti” szakmailag.

Egyetlen teljes körű európai szervezetként képviseli az előadóművészetek, - színház és táncművészeti, opera és zenekari - munkáltatóinak, illetve azok szervezetének érdekeit. Tagja minden jelentős európai szakmai szervezet, mintegy 250 000 munkavállalóval a háta mögött, kik producerek, igazgatók, színészek, énekesek, táncosok, muzikusok, műszakiak, menedzserek és adminisztratív dolgozók.

Legfőbb céljaiként a következőket jelölte meg:

- közös érdekeknek megfelelő információk, ötletek, gondolatok cseréje
- tagjai közvetlen és közvetett érdeklődésének megfelelő európai és egyéb ügyekkel kapcsolatos információk gyűjtése és terjesztése
- szükség esetén kollektív döntések meghozatala
- közös érdekeltségű ügyekben képviselő az Európai Unió, annak vezető szervezete felé
- eljárni a tagok közös érdekeinek megfelelően

A Pearle* egyik legfőbb tennivalójával az Európai Unió (EU) kulturális politikája megvalósulásának elősegítését jelölték meg, melynek legfőbb területei: a munka világával kapcsolatos törvénykezés, - különös tekintettel az „EU” afféle „szociális kódexére”, az

European Social Chapter-re, a jogdíjakkal kapcsolatos törvénykezés, és más, az előadóművészettel kapcsolatos jogi kérdések.

Emellett a Pearle* megfigyelőként van jelen a Szellemi Vagyon Világszervezetében (World Intellectual Property Organisation), a WIPO-ban.

Emellett megjelölték maguknak még egy speciális feladatot is, - de erről egy kicsit később.

Évente kétszer tartanak konferenciát a különböző tagországok egy-egy városában. Egy választott ügyvivő testület készíti elő ezeket a találkozókat szakértői bizottságok bevonásával. A szervezet a nemzeti, „országos hatókörű” munkáltatói szövetségek számára nyitott. Minden egyéb szakmai szervezet megfigyelői státuszt kap. A tagok éves tagdíjat fizetnek, melynek mértéke többnyire szervezetük nagyságától függ.

Talán ennyit a Pearle*-ról dióhéjban és most lássuk a londoni konferencia tapasztalatit, eredményeit, előzményeit.

Még 1993-ban, egy a Kelet-európai zenekari menedzsereknek Szlovákiában rendezett szakmai kurzusán büszkélkedtem el a tanfolyamot vezető brit szakembernek a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének megalakulásával. A Londoni Szimfonikusok igazgatója, Clive Gillinson - aki akkoriban a Brit Szimfonikus zenekari Szövetség (ABO) soros elnöke volt-, valamint szponzormenedzsere, Jane Pia szorgosan jegyzetelte az elmondottakat. Az év áprilisában pedig Szövetségünk meghívást kapott a Pearle* Londonban tartandó konferenciájára. Merthogy egyrészt a Liga egyik feladatául szabta a Közép- és Kelet-európai országokkal való kapcsolattartást, másrészt kiderült, hogy a volt szocialista országok közül egyedül Magyarországon alakult ilyenfajta szakmai szövetség.

A budapesti British Council és a brit külügyminisztérium kulturális osztályának hathatós pénzügyi segítsége kellett márcsak, és valóban ott ülhettem Szövetségünk képviselőjében annál az asztalnál, melyet a szakma Európája ült körül.

Mit mondjak, bizsergető érzés. És hasznos is. Hiszen elég csak arra gondolni, hogy bármely probléma merül föl, azt Stockholmtól

Lisszabonig, Londontól Bécsig- és mostantól Budapestig! - lehet körbejárni, megosztva a tapasztalatokat, együtt keresve a lehetőségeket.

Azt hiszem, amúgy is az egyik legáldottabb haszna a Ligának, hogy olyan személyes kapcsolatok alakulhatnak ki, melyek segítségével, akár egy telefonhívás, levél-, vagy faxváltás útján gyors és hathatós megoldást találhatunk egy-egy gyöttrő gondunkra.

Tanulságos volt a konferencia témaköreinek áttanulmányozása is. Csak legfontosabbakat említve: jogdíjkérdések, külföldi előadóművészek adóztatása, turizmus, az előadóművészek munkavégzési kondícióinak összehasonlítása az EU előadó-művészetet érintő törvénykezési kérdései. (Előző, stockholmi konferenciájukon pl. többek között a zenekari muzikusok munkaidejével, valamint az előadóművészek nyugdíjaztatásával kapcsolatban készítettek ajánlást az EU-tagországoknak.)

Emellett Tim Stockil, a Brit Művészetszponzorálási Szövetség (ABSA) igazgatója, valamint Moira Bennett a Londoni Szimfonikusok (LSO) jelenlegi szponzor-menedzsere tartottak előadást a szigetországbeli tapasztalatokról, míg Harry Dixon az Internet szédítő lehetőségeivel ismertette meg a résztvevőket. Emma Chesters, az LSO képzési osztályának (!) vezetője a világhíres zenekar képzési-oktatói és zenei-ismeretterjesztési tevékenységéről beszélt.

Jane Moss, - aki a Brit Zenekari Szövetség mellett a másik házigazdát, a Londoni Színház Társaságát (SOLT), valamint a Brit Színházigazgatóságok Szövetségét (TMA) képviselte- a két intézmény munkájáról szólt.

A Covent Garden Operaház önmagában is világszám, de a mellette lévő valamikori virágpiacot is mindenki ismeri, hiszen egy bizonyos ifjú hölgy itt árulta a virágait, mielőtt meg nem tanult szépen beszélni és így világhírű nem lett *My Fair Lady*-ként. Nos, számomra mostantól arról is nevezetes lesz e hely, hogy a konferencia helyszínül szolgáló, Covent Garden-beli SOLT-székházban kezdődött a mi kis európai csatlakozásunk is.

Ketten voltunk Európa keletebbi feléből meghívottak. A magyar résztvevő mellett egy orosz fiatalember, Szergej Markov, az Orosz Nemzeti Zenekar (ONZ) igazgatója a jelentős változásokat megszenvedő orosz zenei életet képviselte.

Mint elmondta, nálunk nyoma sincs a szakmai szervezkedés bármilyen jelének. A zenekarok súlyos napi megélhetési gondokkal küszköd-

nek. Nem véletlen, hogy a sajátos orosz helyzetre való tekintettel a sztárzongorista-karmester Mihail Pletnyev 1990-ben úgy hozta létre szuper-együttesét, az ONZ-t, hogy egy fillér állami, vagy más közpénzt nem kértek, attól tartva, hogy az állami adminisztráció fel-falja őket. Helyette inkább a Deutsche Grammophonnal kötöttek exkluzív szerződést, valamint a világ legjelentősebb koncerttermeiben lépnek fel.

A konferencia résztvevői igen nagy érdeklődéssel hallgatták Szergej Markov szavait, hiszen kimondva-kimondatlanul az a felismerés munkál bennük is, miszerint egy szegény, gondokkal küszködő, gyarapodni nem képes szomszéd veszélyt jelenthet, hisz nagy szorultságukban esetleg kertünkbe téved, vagy megdézsmálja kamránkat. Jobb, ha segítünk neki boldogulni. Ő is jobban jár, mi is békén maradunk.

Nos, ez járhatott a fejükben akkor is, amikor felkérésüknek eleget téve a művészetek, ezen belül is a zenei élet magyarországi helyzetéről tartottam előadást. Az azt követő beszélgetésen kiderült, hogy a rólunk kialakult kép elmentmondásokkal teli. Hiszen világhíres művészeinket, zenekarainkat a legnagyobb értéken jegyzik, ám a „gazdasági dezertőrnek” minősülő zenésztársak a filléres „nyugati hakkokkal”, az ún. „fehér CD-kkel” sokat rontanak a magyar zene és magyar zenészek árszióján. (Ez utóbbival kapcsolatban ld. „Kinek a joga? Kinek a lehetősége?” c. cikkünket. *A szerk.*)

Persze-persze, értik ők, hogy mi egy közepes nyugati muzsikusi jövedelmének töredékét sem tudjuk napi tisztességes munkánkkal megkeresni, de dömpingárainkkal letörjük az ő, munkával és szakszervezettel kiharcolt béreiket, rontjuk a piacot. Nemcsak az övéket, de a saját, jövődó piacunkat is. (Bizony, sokat gondoltam most is Nagymamám böles mondására, miszerint mindenki annyit ér, amennyiért adja magát.)

Egyöntetű elismerést váltottak ki a Szövetségünkről elmondottak. Mint elmondták, a szakmai szerveződésnek az a módja, ahogy azt mi tesszük, megfelel az európai normáknak.

Tekintettel a szokásos nemzetközi munkamegosztásra, külön fejezetet kellett képeznie mondandómban annak a sajátos viszonyának, mely Szövetségünk és a Zeneművész Szakszervezetek között áll fenn. Elmondtam, hogy szemben az átlagos nyugati alaphelyzettel, ahol munkáltató és munkavállaló - így szervezeteik is - egymással mintegy szemben állva küzdik meg harcaikat, addig Magyarországon a Szakszervezet nemcsak a zenész munkavállalók, de az esetek túlnyomó többségében a menedzsmentek szövetsége is. Szakmai tapasztalatával és apparátusával az együttesek munkáját segíti, ügyesen lavírozva a törvénykezés és költségvetés útvesztőiben. Hogy a

szakmai érdekvédelem törésvonala nem a szakszervezet és igazgatók között húzódik meg elsősorban.

Tanulságos volt a magyar zenekarok működésével kapcsolatos eszmecsere is, hiszen a brit és német, valamint a francia kollegák gyökeresen eltérő tapasztalatait e tekintetben egy messze nem egységes Európáról tanúskodtak.

Például a brit művészetek fekete éve volt 1979, amikor is a Thatcher-kormány módszeresen kezdett az állami támogatások megnyirbálása. El is mondta Tim Stockil (ABSA), hogy a brit zenekarok ma összesen kapnak annyi állami támogatást, mint a Berlini Filharmonikusok egymagában. Franciaország is nagy súlyt fektet a nemzeti kultúra támogatásának folyamatos, kormányoktól független projektuma keretein belül a szimfonikus zenekarok támogatására. Értetlenül is álltak egyik tervem ismertetésekor, amikor egy, a magyar zenekari megszervezését szorgalmaztam. Azt hitték ugyanis, hogy, mint nálunk, - vagy mint a „régiszepek időkben” nálunk - minden, vagy majdnem mindent „áll” az állam.

Az mindenesetre egyértelmű, hogy a zenekarokat professzionális menedzsmentek vezetik/segitik mindenütt, és így az is további megerősítést nyert bennem, hogy nem lemondva az utolsó huncut állami fillérekről sem, minden magyar zenekar elodázhatatlan feladata legalább szponzorálási és nyilvánossággal foglalkozó szakemberek alkalmazása az együtteseknél. Ha ez nem történik meg, hiába csatlakozunk Európához, módszereink továbbra is a manufaktúrákat idézik az automata szerelőcsarnokok korában.

De nézzük magát, a csatlakozást.

Libby MacNamara, az ABO igazgatója, mint házigazda meghívólevelében még arról beszélt, hogy esetleg részvételünk az első lépés lehet a Pearle* felé. Hát, jó nagyot sikerült lépni!

A plenáris ülést követő beszélgetéseken egyre nyilvánvalóbbá vált, hogy akár már most is szívesen látnak bennünket, így a Liga ügyvezetőjével, Rudolf Wolfensbergerrel - aki egyébként a Holland Előadó művészeti Szövetség elnöke - konstruktív, jó hangulatú tárgyalást sikerült folytatni. Beszélgetésünk végén nemcsak az ügyvezető szivarjaiból szállt fel a fehér füst. Közölte, ha csatlakozni szándékozunk, a Pearle* örömmel látja a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségét tagjai sorában. Bár országunk még nem tagja az Európai Uniónak, szövetségünk megfelel az európai normáknak. Jogi vagy diplomáciai akadály nem lévén, rajtunk a sor: velük tartunk-e?

Éjjel két óra volt, a tavaszi Oxford Street-et róttuk a jó hollanddal és én nem tudtam, ha most megcsípnek nem megszokott irodámban találom-e magam, ahol valamely árkus papírra borulva bóbiskoltam el és most éppen szépet álmodom? Lehet, mert „álombéli” józan

kérdésemre ismét álomszerű választ kapok. Ugyanis az éves tagdíj felől tudakozódtam Szövetségünk - finoman szólva - nem túl zűros bankszámlájára gondolva. A válasz az volt: „eddig két tagdíjfizetési kategória volt. Ha ezen múlik csatlakozásotok, lesz egy harmadik is, melynek Ti szabjátok meg mértékét.”

Hát, így történt. A magyar szimfonikus zenekarok most először állnak Európa kapujában úgy, hogy nem egy szokványos turnéra, hanem egy reményekkel és bizalommal teli, hosszú távú kapcsolatrendszerbe kaptak meghívást.

Már reménybeli európai polgárként tárgyaltam immáron arról is, hogy ha Szövetségünk elfogadja a meghívást, akkor egy év múlva esetleg szívesen látjuk Magyarországon a Pearle* következő konferenciáját. Azt ötlet „zajos sikert” aratott. (Ami azért is örömteli, mert Brüsszel szívesen támogatja - kézzel foghatóan is - az efféle kezdeményezéseket, a résztvevők maguk gondoskodnak utazási és szállásköltségeikről, emellett az ily módon szerzett publicitás arról győzheti meg kontinensünk szakmai és közvéleményét, hogy mi a megtévesztésig úgy nézünk ki, mint egy európai ország.)

További siker, hogy a British Council - Dr. Anne Wozenkraft regionális igazgató -, valamint a brit külügyminisztérium - Margaret Savill kulturális osztályvezető - részvételével folytatott megbeszéléseken megállapodtunk, hogy jövő év őszén szintén Magyarország - és Szövetségünk - adhat otthont egy olyan egyhetes kurzusnak, mely a legjobb brit szakemberek bevonásával Kelet-európai zenekari menedzserek számára ad módszertani útmutatást marketing és szponzorálási ügyekben. (Erről néhányunknak már van kedvező tapasztalata, lásd a szlovákiai és a tavalyi, a MÁV Szimfonikusoknál megrendezett kurzusokat.)

Jó érzés volt tehát a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségét képviselni egy hivatalos európai szervezetben és jó érzés volt szerényen asszisztálni a csatlakozás elősegítéséhez. (Az külön kellemes érzés, hogy hazatérve a Magyar Színházművészeti Szövetséget is tájékoztathattam a Londonban történekről, tolmácsolva a meghívók készségét, így talán hamarosan várható az ő csatlakozásukkal kapcsolatos procedúra beindulása is.)

Mindez számomra arra bizonyíték, hogy Magyarország nem szűnt meg Európa része lenni, hogy Szövetségünk létrehozása és eddigi működése jól szolgálja a magyar szimfonikus zenekarok, a magyar művészet és kultúra érdekeit.

Legyen hát a mi gyöngyünk is része az európai gyöngyfüzérnek!

-Kovács Géza-

Amikor a szimfonikus zenekarok megmaradásának egyre inkább feltétele lenne a szűkülő anyagi források elaprózódásának megakadályozása és a lehetőségek ésszerű kihasználása, egyre inkább parttalaná válik mind a költségvetési támogatások, mind pedig az egyéb módon jelentkező javak és lehetőségek elosztási elvének gyakorlata. Míg az egyik oldalon nem találkozunk zenekari muzsikussal, aki elégedett lenne a fizetésével, illetőleg az - állandó fenntartási költségekből fakadóan pénzügyi gondokkal küszködő - anyaintézmény által nyújtott anyagi lehetőségekkel, továbbá zenekarvezetőkkel és hakiszervezőkkel, akik elégedettek lennének a zenekaraik számára megszerezhető támogatásokkal, munkalehetőségekkel, addig a másik oldalon ugyanezek a zenekari muzsikuskok boldogan és gondtalanul tűnnek fel fantomzenekarokban, szervezeten, tehát kiszolgáltatott formában a hiénák által fél-pénzen szervezett lemezfelvételeken, turnékon. A zenekarvezetők pedig a hakiszervezőkkel együtt nemcsak szemet hunynak elől - hiszen mit is tehetnének - de (rosszabb esetben) maguk is részeseivé válnak a fekete, áron aluli, a magyar zenekari image-t mérhetetlenül romboló munkának. Ad absurdum - a kéz kezét mos elve alapján - az is előfordul, hogy zenekarvezető „falaz” idegen együttesnek saját zenekara felségterületén, avagy hakiszervező tűnik fel olyan fekete munkán, melyet normális körülmények között saját együttese számára kellett volna megszereznie.

Kell-e és lehet-e ez ellen tenni, vagy fogadjuk el, mint megváltoztathatatlant?

A kérdésre csak úgy tudjuk megadni a választ, ha látjuk a tendencia irányán kívül az „eredményét” is. Mi történne a közutakon, ha egyszer csak mindenki sutba vágna a KRESZ előírásait és úgy haladna, ahogy neki a legmegfelelőbb?

Bár egyre inkább tapasztaljuk az utakon is a morál romlását, de itt talán még visszatartó erő a közvetlen életveszély.

De mi történhet zenei vonalon, vagy bárhol, ahol nem alakul ki közvetlen életveszély, ha nem tartják be a szabályokat?

Nos, semmi más nem történik, minthogy ideig-óráig úgy érezhetjük: mi nyertünk és más nem veszített, de rövidesen rá kell ébrednünk, hogy hosszú távon mi sem nyertünk, de másokkal együtt valamit elveszítettünk. Elveszítettük a fenntartási költségek, tb és munkaadói járulékok fizetésével küszködő munkahelyünk megmaradásának esélyeit, továbbá lehetőségeinket a tisztességes honoráriumra. Csupán olyan versenyben maradtunk, melynek célja a másik alulhajtása.

Mit tehetünk?

Egymaga talán senki sem válthatja meg a világot, különösen akkor nem, ha a hierarchia végén áll. Testületileg azonban - még inkább erős szervezetekbe tömörülve - mindenekelőt a vezetők példamutató magatartásával és a problémák helyes orvoslásával, minden bizonnyal elérhetünk eredményeket.

És, ha valaha is segítséget akarunk kapni végveszélybe került zenekarok számára - akár országon belülről, akár külföldről - akkor nincs más lehetőségünk, mint szabályokat betartani és betartatni, és feltételezni, hogy a „piac”-nak is vannak befolyásolható folyamatai.É

(szerk.)

KINEK A JOGA? KINEK A LEHETŐSÉGE?

Fehérek nyomában feketén – fehéren

Az egyik országos napilapban megjelent egy cikk, mondhatnók figyelmeztető felkiáltás. Írója Belgiumban fehér-CD-ket fedezett föl, amelyek fölirata „ismeretlen” magyaros, s legalább olyan „ismeretlen” szláv nevekkal indult hódító útjára. Természetesen a normálisnak töredék árán. A cikk arról beszélt, amit a szakma mindíg tudott, diszkrétebben szólva csak sejtet, de tegyük hozzá nyugodtan, akárcsak a saját bőrén is tapasztalt, hogy a CD-nek is éppúgy megvan a feketepiac, mint minden másnak a világon.

Ám ez a „kavics”, amelyet Abrudbányay Zoltán a zenei és hanglemez világ állóvizébe dobott, mégiscsak a megszokottnál nagyobb csobbanást okozhatott. Hogy miért? A brüsszeli üzenet ugyanis nem általában a fehér CD-kről beszélt, hanem arról szökött, hogy az ismeretlen Classical Disk Company olcsó lemezein magyar együttesek és magyar művészek nevét vélte fölfedezni az író. „Vélte fölfedezni” – mondom, hiszen egyetlen pontos név nem szerepelt a lemezekon, egyetlen zenekar neve nem hang-

zott tisztán. Miként az elferdített magyar nevek mellett valószínűleg éppúgy elferdített szláv nevek szerepeltek. Ki tudná, ki lehet „Joseph László vagy Antal Kalinov, netán Alexander Taminov”, miként nem létezik Budapesti Filharmonikus Zenekar éppúgy, mint Budapesti Filharmonikusok Kamarazenekara sem, vagy a Budapesti Új Filharmonikus Zenekar.

Valami azért mégiscsak lehet.

Nyomára bukkanni aligha lehetséges.

Vélemények, elképzelések azért mégiscsak vannak. Erről beszélgettünk Pröhle Henrikkel.

- Véleménye szerint elképzelhető, hogy magyar művész névtelenül, illetve fantomnévvel részt vegyen efféle hanglemez készítésben?

- Sajnos igen. A jelenlegi állapotok, a zenekarok - nyugodtan mondhatom - szégyenteljes dotációjára ezt lehetővé teszi. Volt olyan eset, amikor én kijelentettem, hogy a fölajánlott honoráriumért nem lehet elvállalni egy koncertet. Úgy éreztem, és ezt a testület nevében is így gondoltam, hogy megalázó lenne. És akkor jöttek a kollégák, szemrehányást

tettek, s azt mondták, akármilyen nevetséges összegért is, de mindent meg kell csinálni. Rá vagyunk utalva. S ez az a pillanat, amikor a felvétel készítő cég megkerüli a hivatásos zenekar hivatalosan megválasztott vagy kinevezett vezetőjét, megkeres kiváló muzsikuskokat, és azt ajánlja; hozz össze egy csapatot, fizetek ennyit, esetleg zsebből, nem kell adózni sem utána. A csapat természetesen összeáll, elkészül a felvétel, s akkor kezdenek tanakodni, milyen nevet is adjanak ennek a formációnak. Nosza: Filharmoniai Társaság Kamarazenekara, Budapesti Örömművészek vagy valami ilyesmi... Ki tudja, kik vannak benne, egyáltalán ki tudja, hogy létrejött egy felvétel. Aztán Abrudbányay Zoltántól értesülünk róla, ha éppen neki a kezébe került.

- Ez technikailag, időben kivitelezhető?

- Miért ne? Nekünk nincs kötött munkaidőnk. Vannak olyan periódusok, amikor nincs próba az Operában, nincs az Erkelben sem. Egyébként éjszaka is van a világon. Ez azt jelenti, hogy a felvételek netán Magyarországon készülnek?

Készülhetnek Magyarországon. A prézelés már egy más dolog.

- *Fordítsuk meg a dolgot: lehetséges-e az, hogy nem is magyar művészek zenélnek, hanem valami oknál fogva a nevet használják számunkra ismeretlenek?*

- Nehezen megfogható a dolog. Azok a személyek, akik itt szerepelnek karmesterként, előadóként, az együttes szólistájaként, nagy valószínűséggel fantomnevet használnak. Érzésem szerint egész egyszerűen a nevet bitorolják a forgalmazók. Egyszer a nyomára bukkanunk egy felvételnek, amelyen a mi zenekarunk volt föltüntetve előadóként, de a karmester és a szólisták román hangzású nevet viseltek. Ebben az esetben biztosra lehetett venni, hogy az nem a budapesti akármilyen, hanem a bukaresti akármilyen zenekar volt. És ez már megint messzire visz: vajon mennyire tudnak különbséget tenni Európában Budapest és Bukarest között?

- *És nem lehet ennek utánamenni? Vagy egyszerűbb, ha mindenki szét-tárja a karját, legyint egyet...*

- Nagyon nehéz ennek utánamenni. Korábban szinte lehetetlennek tűnt. Talán most, hogy Magyarország is tagja lett a Római Egyezménynek, amely az előadóművészek jogait is védi, talán most már más lesz a helyzet. De nyugodtan mondhatom akár a magunk nevében, akár az ÁHZ vagy a MÁV, akár a Rádiózenekar nevében, hogy arra sincs pénzünk, hogy egy ügyvédet fölkérjünk. Itt nemzetközi és szerzői jogokhoz egyszerre értő ügyvéd nagyon kevés van, a Szerzői Jogvédő Hivatal az előadói jogokkal nemigen foglalkozik. Lehet egy barátunk történetesen Brüsszelben, aki észreveszi, megvásárolja a lemezt. És akkor mit csináljuk, hova menjünk, hol jelentsük föl az ismeretlen kiadót, az ismeretlen művész-csapatot. Nem beszélve arról, amilyen lassúsággal az ilyen ügyekkel foglalkozik a bíróság, mire kitérnének egy tárgyalást, már rég eladták azt a mondjuk kétezer CD-t.

- *Valójában mit gondol, hogy születnek ezek a felvételek? Mi a mozgatóerő: az alulfizetés netán?*

- Nincsenek hiteles adataink, de hallani olyasmit, hogy egy stúdió azt mondja: ti felvételpercenként és

zenészenként mondjuk két dollárért dolgoztok, ugyanezt a moszkvai nagyszínház kilencven dollárért vállalja. De mást mondok, a moszkvaiakkal eladható a lemez, ám ott vannak a szmolenszkiek vagy más. Ők akár ötven centért is megcsinálják. Azt persze már nehezebb eladni, de a mű mégiscsak remekmű, s aztán legföljebb az együttes majd kap valami nevet...

- *Úgy érti, hogy egy másik együttes nevével jelenik meg a CD?*

- Ráírnak valamit. Miért is ne? Megfoghatatlanok, akár a felvételt meg is lehet semmisíteni, el lehet dugni. Ha megjelent a lemez, kinek kell az már?

- *Mi a helyzet az Operaház zenekarával?*

- Mi csak olyan felvételeket csinálunk, ahol a mi nevünk szerepel akár a Magyar Állami Operaház Zenekaraként, akár a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekaraként. Mi ezekből a lemezekből tiszteletpéldányokat kapunk, tehát ezeket a felvételeket másutt felhasználni nem lehet. Hogy aztán tagjaink esetleg, tudunk nélkül esetleg éjszakánként, akárcsak húszan nem készítenek-e felvételt, aztán ráírják, hogy Filharmonikus Kamarazenekar vagy valami hasonlót, ami persze nem a mi nevünk, azt nem lehet nyomon követni. A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekara elnevezés sehol sem szerepel ezeken a fantom-felvételeken, tehát támadhatatlan.

Igen. Az elnevezés. Sok problémának az alapja lehet, nem mintha arra gondolhatnánk, hogy igazi kulcsot ad a fantom kérdés megoldásában, de mégiscsak figyelemreméltó, ahogy az elnevezések keveredtek-kavarodtak az elmúlt évtizedekben. Erről beszél Kovács Géza is a Magyar Állami Hangversenyzenekar oldaláról szemlélve.

- Tökéletesen egyetértek azzal, ami a cikkben megjelent. Sajnos ezek a nem létező formációk, nem létező zenekarok és fantom-művészek lejárattják a magyar művészetet. Mindazonáltal nem új jelenségről van szó. Amikor a nyolcvanas-kilencvenes években megszűntek a piaci kötöttségek, amikor fölszabadult a piac, bárki bárkivel megállapodhatott, sőt bárki bármit a borítóra írhatott. Itt most először nem

is a fantomokról beszélek, csak arról, hogy mondjuk az Állami Hangversenyzenekar neve lefordítva idegen nyelvre nem cseng jól, tehát évtizedek óta másként használtuk német vagy angol nyelvterületen. Nem szólva a Máv Szimfonikus Zenekarról. Hát, hogy néz az ki, hogy a vasutasok játszanak... Ezt nehéz volt megmagyarázni, hogy dehogyis a kalauz trombitál. Mi következett ebből? A zenekar külföldön nevet változtatott, s ez is bizonyos konfliktusokhoz vezetett, sokszor zavart okozott.

Ez persze lehet zavar-forrás, de esetünkben mégsem arról van szó, hogy az ÁHZ nevet bitorolja valaki, hanem arról, hogy valamiféle, valamihez hasonló nevet írnak a lemezborítóra, netán valaki megváltoztatva a nevüket „eladják” magukat esetleg éhbérért.

Itt kétféle dologról van szó. Az egyik mindenestre a modern „rabszolga-kereskedelem”, amit nagyon nehéz megakadályozni addig, amíg a zenészek hivatalos keresetükből alig vagy egyáltalán nem élnek meg. Ha egy stúdió, egy kiadó zenészeket keres, biztosan talál bármikor. Az sincs kizárva, hogy a zenész valamelyik jelentős zenekar tagja, munkáltatója fizeti utána a társadalom-biztosítást, adja kezébe a hangszerét, a rabszolga-kereskedő pedig elviszi egy akármilyen stúdióba, ahová már megérkezett két akta-táskával – mert ma már ennyi is elég a felvételhez szükséges technikához – a kezében, létrehozzák a szalagot, elviszik, aztán egyszeriben piacon van valamilyen magyar csengésű névvel a ki tudja, milyen színvonalú és minőségű lemez. A karmesterről, a zenészekről az életben nem hallott senki. Fantázianév. Sehol sincs regisztrálva.

- *Tehát úgy gondolja, az ál-magyar névvel fémjelzett lemezeket valóban magyar művészek alkották vagy az a tétel az igaz, amely szerint nem kevés köztük a szláv bérmunka?*

- Egyik sincs kizárva. Biztos vagyok benne, hogy Strauss, Liszt, Bartók vagy Brahms magyar táncok című darabjainak esetében kifejezetten jól cseng a magyar név, de mégsem kizárt akár bolgár, akár ukrán zenekar, mint ahogy el tudom képzelni, hogy Csajkovszkijhoz jól jön az orosz előadó, de vé-

gül is akár magyarok is játszhatják álnév mögé rejtőzve.

- Van kiút?

- A magyar művészek számára egyetlen lehetőség van, ha nem akarnak részt venni a rabszolga-kereskedelemben, ha komolyan veszik önmagukat, a zeneművészetet és persze a magyar zene jó hírét: használják azokat az ajánlásokat, amelyeket az Előadóművészek Ligája tesz, csak a hivatalosan regisztrált ügynökségekkel dolgozzanak. Csak ez a módja annak, hogy ne rontsuk még tovább a valódi művészet lehetőségeit.

Héthy Aporral épp azokban a napokban igyekeztünk a „fehérek” helyzetéről beszélni, amikor az igazi kérdés az volt, vajon talpon tud-e maradni a Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekarra.

„Amiről mi beszélgettünk, az az, vajon megfelelő-e a hőfoka a reggeli-re fölszolgált kakaónak a Titanicon. Holott az igazi probléma az, hogy süllyed a Titanic” – igyekezett érzékletesen megvilágítani a helyzetet.

- A fehér-CD lemezek ügye létező probléma. Világprobléma és magyar probléma. Szerte a világon sokan abból élnek, és nem is rosszul, hogy másnak a törvényes felvételeit eladják fél áron és a hivatalosnál gyorsabban forgalmazzák. Ennek hagyományai is vannak. Volt idő, amikor nálunk is és általában a – most már úgy mondjuk –, volt-szocialista országokban fillérekért árulták a Szovjetunió és Kína gátlátalanul lopta el, másolta a nyugati kottákat és forgalmazta. Az erkölcs mélypontjára süllyedt e tekintetben, és semmiféle szervezet nem foglalkozott azzal, hogy az eredet nyomára bukkanjon. A Római Egyezmény, amelynek most már Magyarország is tagja igyekszik szabályozni a szellemi alkotások jogviszonyát, beleértve az előadóművészek helyzetét is.

Szűkebb pátriámnál maradva a Rádiózenekar vonatkozásában ez a kérdés úgy merül föl, hogy mi hosszú ideje zavaros jogviszonyban léteztünk. Hol egy cég voltunk a televízióval, hol szövetségesek, hol nem. A két cég közti elnöki rendelet szabályozta például azt, hogy a rádió hangfelvételeit a televízió tetse szerint használják. Na most,

ezzel az a baj, hogy nemcsak szerzői jog létezik, tehát Debussy írt egy darabot, hanem előadói jog is van.

Azzal pedig eddig senki sem foglalkozott.

A szerzői Jogvédő Hivatal mostanában kezd fölfigyelni arra, hogy nicsak, egy reklámban olyan zene szólal meg, ami nem arra a célra készült, hanem valaki vagy fölvette a rádióból vagy a hóna alá csapta a szalagtárban, aztán kiment vele és eladta. Dehát ismerünk erre példát a komolyzenei élet más területén is. Marton Zoltánnal, Marton Éva férjével tárgyaltunk egy Schönberg-konцерtról. S közben ő mesélte: előfordul, hogy még a hangversenyeket is óvatlanul fölveszik zsebben tartott kis kazettás magnókkal, nem törődnek a hangminőséggel. Miért is ne, hiszen egy átlaghallgató nem is érzékeli a különbséget! Arról beszélgettünk, hogy lehetne ennek elejét venni, s eszerint terveztük a koncertet, megkísérelve kiszűrni ki jöhet be, mit csinálhat. De tudomásul kell venni, nagyon nehéz majdnem lehetetlen megakadályozni ezeket az észrevétlen fölvételeket. Én magam voltam persze tanúja annak, amikor az Olasz Kultúrintézetben José Carreraszal készítettünk felvételt, megjelent egy televíziós ifjú bemondónő, aki történetesen riporterkedett, egy ilyen kis magnetofonnal a kezében. Nos Carreras testőrei majdhogyanem a fülénél fogva dobták ki, persze magnóstul.

- *Valójában tehát azt mondja, aki akar, úgy „kalózkodik”, ahogy tud, és hivatalosan senki nem tud semmit tenni ellene.*

- A Szerzői Jogvédő igazából figyelhetné, hogy mi történik, de ők is csak papírról tudnak tájékozódni. Ha meghallanak valahol egy darabot vagy részletet, abból aligha képesek következtetni. Azt inkább csak maga az előadó veszi észre, hogy az az ő felvétele volt. Valljuk meg, még a jól működő nyugati országokban is megesik, hogy észrevétlen marad valami, hát még nálunk, ahol negyven évig mindenki arra rendezkedett be, hogy az előadóművészi jog nem éri el az észrevét-ingerküszöbét. Mitöbb a Szovjetunió épp az államilag elfogadott szerzői jogsértésre épített.

- *Eddig arról beszélt, hogy mi törté-*

nik, pontosabban mi nem történik akkor, ha az előadói jog sérül. De mi a helyzet akkor, amikor valószínűsíthetően művész vagy egy ad hoc együttes éppen önmagát nem akarja vállalni?

- Sajnos ilyesmi lépten-nyomon megesik. És előfordul, hogy ezen időnként turnék sorsa múlik. Arról van szó, hogy a zenekarok neve nem védett. A Budapest Symphonie Orchestra elnevezést – a mi külföldön használatos nevünket – bárki, bármikor mindenfajta jogkövetelmény nélkül magára öltetheti. Meg is teszik. Kimegy külföldre egy hakni zenekar, és nyugodt szívvel mondják, hogy ők a Budapesti Szimfonikus Zenekar. Spanyolországban történt, hogy turnézott egy haknibrigád, valószínűleg még tőlünk is voltak közöttük néhányan, mindenesetre viselték a nevüket. Majd az impresszárió, aki egy későbbi spanyol fellépés-sorozatunkat szervezte, dühöngve rikácsolta nekem, hogy az ő erőfeszítései lenullázódtak, mert ott járt egy közepes zenekar a mi nevünkkel. Az átlag hallgató nem tud különbséget tenni. Tehát ahhoz, hogy itt rend legyen, hogy egységesen lehessen föllépni, valóban nagyon szigorú szabályozottságra lenne szükség. S akkor, de csakis akkor valóban rá lehetne venni a külvilágot, hogy tényleg csak a hivatalos zenekarokkal tárgyaljon. Ennek viszont ellentmond – vegyük végre tudomásul – hogy ha egy zenész megorront egy üzleti lehetőséget magának, villámgyorsan összeszed valami együttest, és máris munkához lát. Viszont hirtelen verbuvált együttestel senki sem dolgozik szívesen, a megrendelő szereti tudni, kik játszanak és miként, akarja ismerni az együttes történetét, prospektust kér, CD-t, s akkor egész egyszerűen bemondanak egy valószínűs nevet, már csak azért is, mert a mondjuk nyolcvan tagú együttesből tízen valóban ott vannak. Az egyes ember morálja nem áll olyan magas szinten, hogy azt mondja, én akármilyen szedett-vedett csapatban nem zenélek. S abban a pillanatban, amikor megszületett a felvétel, már követhetetlen, tehát számonkérhetetlen a dolog. Ráadásul akkor el kellene kezdeni pereskedni. Egy zenekarnak általában nincs

meg sem a jogi, sem az anyagi háttere ahhoz, hogy bármiféle pert folytasson mondjuk Németországban vagy Belgiumban. Igazából a Szerzői Jogvédőt kellene megerősíteni, hogy ne dzsungelben kelljen tapogatózni.

Úgy érti, hogy a zenészeket kellené olyan helyzetbe hozni, mindekelőtt anyagilag, s persze akkor már lehetne erkölcsről is szólni, hogy ne legyenek ráutalva a fantom-munkára.

Lényegében erről van szó. Volt olyan esetünk a filmgyárral, hogy maga a munkáltató kérte, írjunk a minisztériumnak, hogy a megszbott órabérért nem vállaljuk a munkát. Maga a filmgyár is tudta, hogy szinte éhbérért kell foglalkoztatnia a zenészeket. Megtettük, de azonnal kiderült, hogy saját muzsikusaink fordultak ellenünk. S amíg mi hivatalosan levelezgettünk, ők – nemcsak a rádiózenekar tagjai, de a többi több nagyzenekar muzikusai is – összeálltak és vállalták a feladatot. No, ez az, ami nyugaton nem létezik. Ott kőkemény szabályok vannak. Efféle morális kisiklás lehetetlen.

Mi viszont morálisan is degradálódtunk. El kell érnünk újra egy bi-

zonyos fejlődési szintet, de éppen ebben a gazdaságilag nehéz korszakban ez nem könnyű. Most mindenki maga keresi a boldogulását – ez is természetes –, és épp ez fordít hátat, akinek az érdekében történnek a dolgok. A rövid távú egyéni érdek szinte mindig megelőzi a hosszútávút, a közösségit meg végleg.

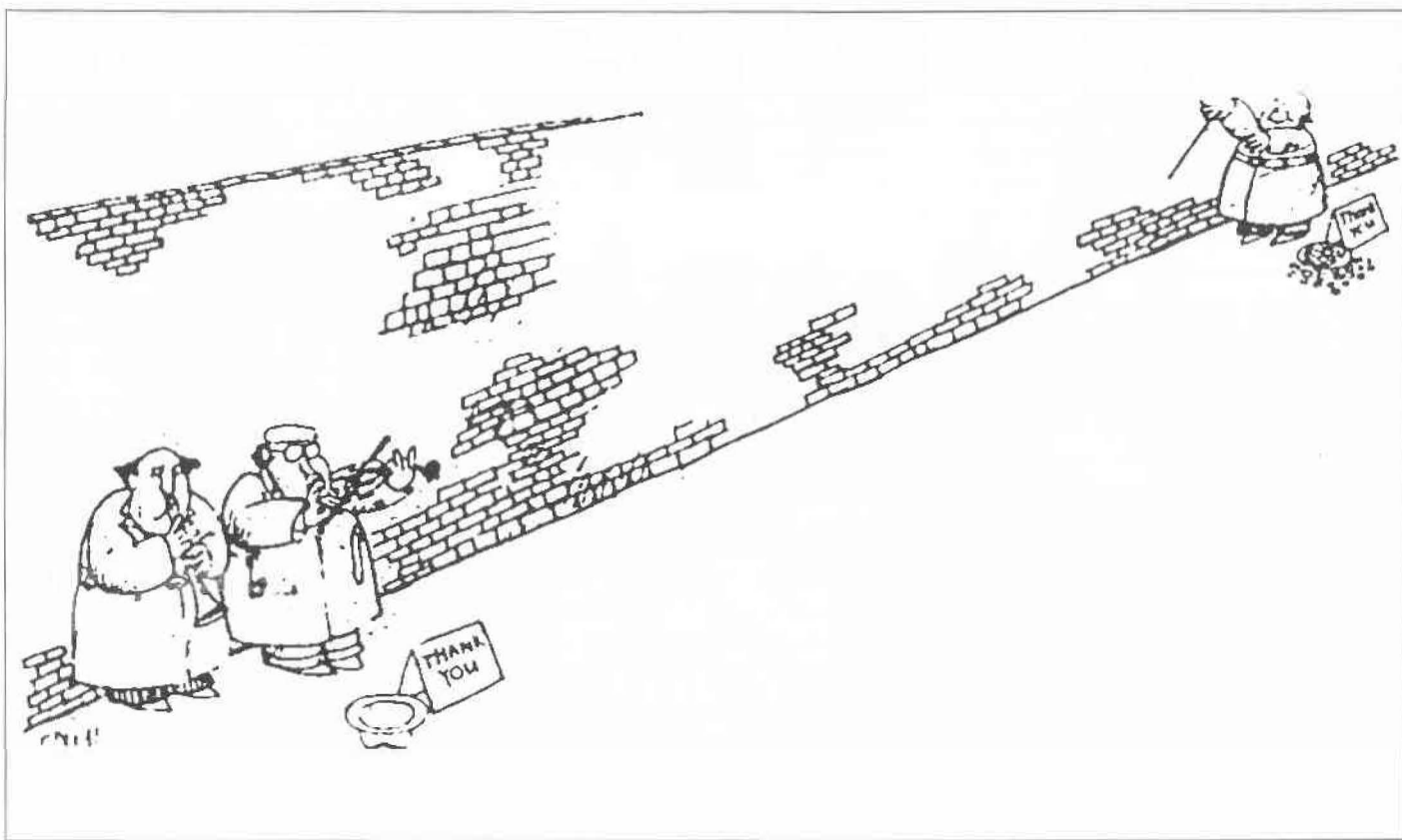
- *Mindaz, amiről eddig beszélt azt jelenti, hogy sem a jogvédelem, sem a művészi érdek, sem az egyéni morál oldaláról nincs mód a fehér CD felvétel és forgalmazás földerítésére.*

- Nagyon nehéz dolog. Mit tudom én, hogy éppen ebben a pillanatban mit árulnak Manhattan egyik szupermarketjében. Nekem föl kellene ismernem, ha éppen itt lenne a kezemben, azt a fölvételt. Dehát nincs itt, és egyébként is tudom én, hogy egy hakni zenekarban ki volt jelen, hogyan és mit játszott? Egy biztos: mindenképp hitelrontás történik. Akár a lopott felvételem van a lemezen, akár a nevemet használják. De azt is tudom, az életben nem jutok nyomára az igazságnak. Miként az is előfordulhat, hogy épp egy ilyen fehér CD az oka, hogy valakik, valahová soha többet nem hívják az együtttest. Azt, hogy valaki a

zsebében két gyufásskatulyányi szalaggal kimegy az országból, azt senki nem veszi észre, senki nem tartja nyilván, senkit nem is érdekel. Vagy, hogy valaki másnak a kabátja alól kibújva mit szervez, kivel-mivel kereskedik, az aligha érthető tette. Mire ebből földerített rendőrségi ügy és bírósági ítélet lenne nálunk, már az unokája is meghal annak, aki a vesztes volt.

Három szemszög, három vélemény. A kép nem túl rózsás, mint ahogy érzékelhetően a helyzet sem. Mindenesetre abban mindhárman egyetértenek, a fehér CD nem fantom, nem zenészeket riogató képzelmény. A fantom-zenészek – akik persze csak nevükben lehetnek árnyék alakok – viszont értelemszerűen hallgatnak. Nekik egyelőre aligha áll érdekükben fölfedni kilétüket. S tudják jól azt is, amiben a három nyilatkozó ugyancsak megegyezett: nyomukra bukkanni lehetetlen. Ám boldog véget aligha ad szakszervezet, szövetség, bármely morálra mégoly nemes szívvel hivatkozó szervezet. Új fajta elhivatottságot – és ezek nem nagy szavak – csakis a morális és anyagi megbecsülés hozhat

Róna Katalin.

MŰTÁRGY VAGY HASZNÁLATI ESZKÖZ?

- hangszerkiállítások hangszerhasználóknak

1996 tavaszán szokatlanul gazdag programból válogathattak azok, akik éppen hangszereket akartak látni és kipróbálni Budapesten. Ezek a bemutatók kimondottan praktikus célt szolgáltak: vegye kézbe, szólaltassa meg az érdeklődő muzikus a kiállított tárgyakat, hogy alkalom adtán kedvére tudjon választani az egyébként elképesztő kínálatból.

A Szent István Király Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola koncertterme adott otthont a Magyar Hegedűkészítők III. Kiállításának, amelyre harminc hangszerész jelentkezett, hogy műhelyük legújabb termékeit, a szebbnél-szebb és jó vonós hangszereket bemutassa. Közülük majdnem mindenki eleget is tett vállalásának - többen külföldről jöttek haza, hogy részt vegyenek a kiállításon. Maga a gondolat - rendezzenek évente kiállítást magyar hegedűkészítők munkáiból - a Magyar Hangszerész Szövetség és az iskola közös ötlete volt, megvalósítója pedig Semmelweis Tibor és Temesvári Péter

Temesvári Péter az alábbiakat mondta:

- Nagyon fontos maga a tény is, hiszen a híres magyar hegedűkészítő iskola néhány évtizedre szinte eltűnt a „süllyesztőben“. Most sorra jelentkeznek az új, ígéretes tehetségű hangszerkészítők és ezek a kiállítások még arra is ösztönzik őket, hogy rivalizáljanak, hogy egyre jobbat, többet produkáljanak. Ezt segíti az a szűk szakmai körben tartott értékelés, amely az évenként megrendezett bemutató szerves része. Ennyi hangszerész utoljára a háború előtt jelent meg együtt a nyilvánosság előtt.

- Van ennek az egésznek értelme

tetlenek nálunk, akkor is fenntartással szabad általánosítani egy ilyen véleményt. Szeretnénk bizonyítani, hogy nagyon jó hangszerekhez lehet hozzájutni a mostani hazai műhelyekben is. Éppen ezért úgy döntöttünk, hogy nem kiállítási tárgyként, vitrinben mutatjuk be ezeket a hegedűket, hanem nyitott tárlókban, amelyekből mindenki kivetheti és kipróbálhatja őket. Pusztán látvány alapján ugyanis még nem láttam, hogy hangszert vett volna valaki.

- Megszólaltatta-e koncertszerűen is valaki ezeket a hangszereket, illetve ezek egy részét, vagy csak a próbálgatás alapján lehetett tippelni hangzásukra, tulajdonságaikra?

- Meg, méghozzá a megnyitón, egy hangversenyen, amelyen az iskola művésztanárai játszottak. Ez a program az évenkénti kiállítások állandó része, nagyon népszerű és idén is remekül sikerült. Szeretnénk elérni, hogy a fiatal muzikusok ne féljenek az új hangszerektől.

- Nem látok vonókat, pedig minden bizonnyal lennének érdeklődők; tudomásom szerint óriási hiány van jó vonókban. Nem foglalkoznak ilyesmivel vonós hangszerészeink?

- Ennek nem volt nálunk hagyománya és valóban nagyon rosszul állunk vonókkal, vonókészítőkkel. Általában a hegedűkészítők csinálták (és csinálják) - mellest - a vonókat is. Most kialakult már az igény, de csak egy-két ember van, aki kimondottan vonókkal foglalkozik. Vonókészítéssel főleg amatőrök, muzikusok foglalkoztak és foglalkoznak még ma is. Nem is lehet ezen csodálkozni, hiszen az alapanyag, az egzotikus vidéken termő rózsafa csak külföldről szerezhető be. Nem is szólva az egyéb kellékekről: ébenről, csontból, lószőrrel, ezüstről. Ehhez valuta kell, ezért ki kell utazni. Az igazi, kizárólag vonóra specializálódott hangszerészek hazája Németország.

- Nem is tanítanak vonókészítést a leendő hegedűkészítőknek?

- Külön nem, csak a hegedűkészítés részeként.

hangszerész valamint Záborszky Kálmán, a Szent István Király Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola igazgatója.

Arra a kérdésre, hogy magán a kiállítás tényén kívül mi az, ami ezt a rendezvényt a magyar zenei élet különleges eseményévé varázsolja,

akkor, amikor a közhiedelem - és az érvényes árak - szerint egy hegedű például annál jobb, annál értékeesebb, minél régibb?

- Igen, pontosan azért, hogy ezt a hiedelmet eloszlássuk. Ha nem is beszélünk e régi hangszerek áráiról, amelyek természetesen megfizethe-

-Érvényesülnek-e egyáltalán ezen a kiállításon üzleti szempontok is?

-Igyekszünk, hogy érvényesüljenek. Egy biztos, mindig van vásárlás is. Aminek külön nagyon örültünk, iskolák is vettek, rendeltek a kiállított hangszerekből, a kiállító hangszerészekről.

(Az ideai kiállítók: Balázs István, Blaszaer Róbert, Stefano Conia, Csontos Péter, Dolmányos Krisztina, Erős József, Gollob Balázs, Guminár Ernő, Guminár Tamás, Holló Benedek, Horváth Pál, Jáger László, Kemény Zsombor, Kerti János, Kónya István, Kónya Lajos, Kovács János, Losó Károly, Marosvári László, Molnár Gábor, Molnár István, Nemessányi László, Péteri Károly, Pongrácz Pál dr., Rácz Barnabás, Romanek Tihamér, Sáránszky Pál, Semmelweis Tibor jun., Székely Balázs, Tassy András, Temesvári Péter, Temesvári Péterné, Zsibók István.)

Minden muzsikusi ismeri hangszereket minden rejtekét; mi milyen anyagból készült, vagy miből készülhet még. Hol, kik gyártják, javítják, melyik a legjobb, legdrágább márka. Még az sem lehetetlen, hogy egymás hangszeréről is tudnak egyet s mást. Április végén azonban mintha Szézáam kapuja nyílt volna mag - igaz, csak résnyire -, amikor Gérard és Anne-Marie David hárfakészítő kiállításán a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Zenetanárképző Intézetében nemcsak megnézni, megcsodálni lehetett, de mód volt megpengetni, kipróbálni a gyönyörű hangszereket. Szinte hihetetlen, hogy készítőik nem tudnak játszani ezeken a mesés, mesebeli hangú instrumentumokon.

-Milyen ötlettől vezérelve kezdett el hárfát készíteni?

-Kezdetben csak javítottam ezeket a hangszereket. Eközben megismerem minden készítő, minden cég hárfáit és aztán egy jött egy hárfaművész és megkérdezte: Kezdő számára egy kis hárfát keresek, amilyen nincs a piacon. Tudna-e nekem ilyet készíteni? Így kezdtem a hárfaépítéshez.

-Saját maga is jól hárfázik?

-Én egyáltalán nem hárfázom. Mindössze hangokat tudok előállítani, amelyekkel valamennyire kipróbálom a hangszereket, ellenőrzöm a hangolást.

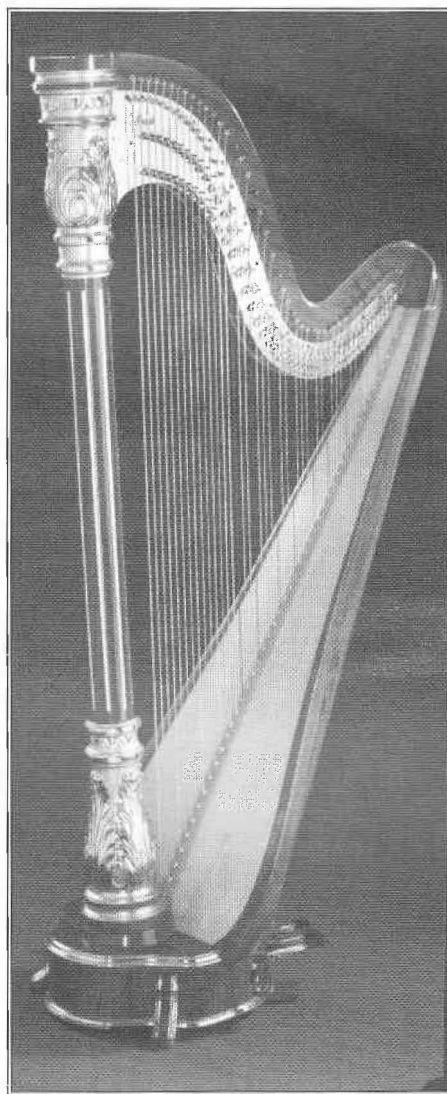
-A felesége sem játszik?

-Nem, ő sem.

-És amikor új hangszert készít, hogyan kontrollálja az új ötleteket, a húrokat, hogy nem nehezíti-e meg valami a muzsikusi dolgát?

-Amit ellenőrizni szoktunk, az a mechanika. Hogy az rendben van-e. Hogy a hangok helyesen szólnak, minden külön zaj nélkül. Aztán a hangzást a műhelyünkől nem mesze lévő Lausanne-i konzervatórium végzős növendékei próbálgatják.

-Voltak vagy vannak-e új ötletei, amelyeket ezektől a növendékektől

kapott? Módosította-e már egy kicsit a kérésükre mondjuk például a pedált, a hangolókulcsot vagy valami mást?

-Igen. A növendékektől és a tanároktól is sokat tanulunk, mikor megkérdezik: Miért nem tudom ezt az akkordot, vagy ezt hangot így vagy úgy játszani? Ezeket az ötleteket össze szoktuk gyűjteni és az újításokban alkalmazzuk.

-Vannak a cégnek különböző típu-

sú hangszerei? Amelyeket esetleg fantázianevekkel is jelölnek?

-Minden hárfakészítő nevet ad a hangszereinek. Különböző elv szerint nevezzük a hangszereket; én például kedvelem a zenei műfajok neveit adni a hárfáimnak. Ezek a nevek ugyanis minden nyelven érthetőek és ugyanazt jelentik. Ilyen a név a Toccata, Fugue, Ballade, Philharmonie, stb.

-Milyen fajtájú fákat használ a hárfakészítéshez?

-Különböző fákat a különböző részekhez. Az alapanyag, ami a tetőrészhez kell, az egy nagyon magasan élő fenyőfajta, amit nagyon lassan kell nevelni, hogy nagyon vastag legyen. A többi részhez - szekrényhez, oszlophoz a hegedűkészítésben is ismert jávort és speciális fenyőt használunk.

-Hány hárfát tud egy év alatt elkészíteni, ha mondjuk nagyon sok megrendelése van?

-Évente kb. 33-35 hangszert tudunk elkészíteni. De ha sok olyan megrendelésünk van, amely speciális díszítést, aranyozást igényel, akkor valamivel kevesebbet.

-És vannak speciális megrendelések? Hogy én kérek egy ilyen és ilyen nagyságú hangszert, ilyen és ilyen díszítésekkel, többféle színnel festve és így tovább?

-Hogyne. Minden hangszert megrendelésre készítünk. Ha valaki kék hárfát kér arannyal, vagy zöldet ezüsttel, megcsináljuk.

-Historikus típusokat, kópiákat is csinálnak?

-Ez egészen új dolog. A stuttgarti egyetemnek csináltunk egy új modellt; új hangszert egy régi modell alapján. Ezt historikus zene előadásához rendelték. Az egész karcsúbb, vékonyabbak a húrja, de a mechanika modern. Azért az stabilabb.

-Készítenek részeket, alkatrészeket, húrokat is?

-A mi hangszereinken mindent mi magunk állítunk elő, csak a fát vásároljuk. A húrokat megvesszük, de magunk szabjuk a menzúrához és készítjük „ki” a felszereléshez. Így vannak saját húrjaink. A teljes munkafolyamat azonban nagyon nagy infrastruktúrát igényelne. Ezt egy húrkészítő cég csinálja.

-Mekkora a műhelyük?

-Mintegy 5-600 m². Dolgozik nálunk egy asztalos, egy szakember, aki a mechanikát készíti és egy hölgy,

aki varrni tud és a díszítők.

- Minden hárfakészítőt ismer a világ? vajon hányan lehetnek?

- Olyan, aki ilyen pedálos koncert-hárfát készít, nyolc vagy kilenc lehet a világon. A kisebb, kelta hárfák készítésével sokan foglalkoznak. Azoknak egyszerű a mechanikájuk, amatőrök is elboldogulnak vele.

- Mi volt az Ön eredeti foglalkozása?

- Műszaki rajzoló voltam.

- Hogyan változtatott szakmát?

- Véletlenül. A feleségemmel együtt egy fém- és bélhúrokat készítő cégnél dolgoztunk. 33-35 évesek lehettünk, amikor komolyan felmerült a kérdés: ennél a cégnél maradunk, vagy sajátot alapítunk? Ugratunk egyet és jól jártunk. Több a gond, de ezek a mi gondjaink, mi oldjuk meg őket és ez sokkal jobb dolog.

A hárfákhoz, a hárfakészítéshez képest talán kissé prózaibb lehet egy fúvós hangszerekkel foglalkozó mester beszámolója. Nem így van azonban, ha ez a mester Patrik Selmer, a szeretett klarinétos és szaxofon gyártója, forgalmazója, aki - hárfakiállítással egy időben - a FÉSZEK Művész Klubban állította ki új modelljeit, a Magyar Klarinétosok Szövetségének éves közgyűlésén. Április 20.-21. a Selmer cég kiállítása a Fészek Klubban.

- Jó piacnak tartja-e Magyarországot? Tudomásom szerint a magyar muzikusok nagyon szívesen játszanak Selmer hangszereken, különösen ami az Önök szaxofonját illeti.

- Úgy gondolom, hogy számunkra nemrég indult be a magyarországi piac. A probléma régebben szerintem az volt, legalábbis szerintem, hogy mi leginkább a profi csúcsmodelleket gyártjuk, amelyek egyben a legdrágábbak is. Újabban azonban azt tapasztalom, hogy a magyarok is egyre inkább a jó minőséget keresik és ennek mi nagyon örülünk. Ez jó előjelet jelent a jövő számára.

- Megítélésem szerint először a zenekarok fognak ezekből a drága hangszerekből vásárolni, nem annyira magánszemélyek.

- A magánszemélyek is elkezdtek már érdeklődni irántuk. Éppen a

szaxofonok iránt, amelyek, mint tudjuk nem zenekari hangszerek. Inkább a jazzmuzikusok és az amatőr zenészek használják. De ők is elkezdtek a drága hangszerek vásárlását.

- Most csak magukra a hangszerekre gondol, vagy azok tartozékaira - nádakra, fúvókákra is?

- Ez mindenre érvényes, ami a hangszerjátékhoz szükséges, kezdve a nádaktól a nagyobb alkatrészekig. Mindenben a profitot keresik már az emberek. Szerintem az utóbbi 10-15 évben a hangszerek minősége világszerte nagyon fontossá vált. Mondhatni, hogy minőségi robbanás volt a piacon; minden cég óriási energiákkal javította és javítja a minőséget. Miután a muzikusok egyre több előadást tartanak, a kínálat ebben is nagy és egyre fontosabb, hogy milyen „eszközzel” rendelkeznek.

- A hangszergyártó cégeknek szokott lenni ún. befűjő emberük, akik a szó szoros értelmében bejáratják a hangszereket és ha már elég híres előadóművészek, reklámozzák is azt. Önöknek van ilyen zenészük?

- Magyarországon a Corpus cég re-

vén „járatjuk be” szaxofonjainkat, klarinétjainkat pedig egy fiatal művész, Klenján Csaba gondjaira bízunk. Nagyon jó klarinétos, Selmeren játszik.

- Szereti Ön a mi művészeinket?

- Nagyon. És itt a kiállítás két napja alatt egy sor nagyszerű művésszel ismerkedhettem meg és mondhatom, hogy úgy a klarinétosok mint a sza-

xofonosok bármilyen nemzetközi mérce szerint elsőrangúak.

- Jó kapcsolata van a Corpus-szal vagy más magyar céggel?

- Nagyon jó kapcsolatban vagyunk a Corpus-szal. Három-négy évvel ezelőtt kezdtük együttműködésünket. Akkor kezdtük megszervezni közös üzleti munkáinkat és mind a mai napig folyamatosan újítunk ezen.

- Elégedett?

- Hogyne. Mindannyian elégedettek vagyunk.

- Miként vélekedik a magyarországi jövőről? Nem a távoli, hanem a belátható jövőről. Jó lesz-e az a hangszerpiacnak?

- Igen, Úgy gondolom, hogy nem lesz gond. Hagyományosan jó kapcsolatban vagyunk a magyarországi zeneoktatással is. Ahogy tájékozódva vagyok, komoly erőfeszítések történnek a zenei területen éppen az eddig iskolai, zeneakadémiai keretek között még nem oktatott szaxofon tanításának irányában. Mindaz, amit nagy örömmel a Magyar Klarinétosok Szövetségének tegnapi közgyűlésén hallottam, új távlatokat nyithat a zeneoktatásban. Egyszóval hiszem, hogy a jövő jót hoz Magyarországnak ezen a téren.

- Mely országokban van a legnagyobb piaca az Önök cégének?

- Export szempontjából a francia piac nagyon fontos, ide irányul kivitelünk 25%-a, a maradék 75%-ból a legtöbbet Japánba szállítunk.

- Éppen Japánba, a Yamaha hazájába?

- Igen, éppen oda. Ez a legfontosabb piac, itt van a legtöbb verseny, a legnagyobb konkurencia. A következő legnagyobb piac az Egyesült Államok. Európában jó piac Németország, Olaszország, Anglia, Spanyolország. Újabb piacot jelent India és Közép-Európa - Magyarország, Csehország és Lengyelország. És számítanak a régi jugoszláv országok is - Szlovénia, Horvátország. Ez fejlődő, jó piac.

- Hogyan vélekedik: jó-e Magyarországon a szervízhálózat? Jól javítják ezeket a hangszereket?

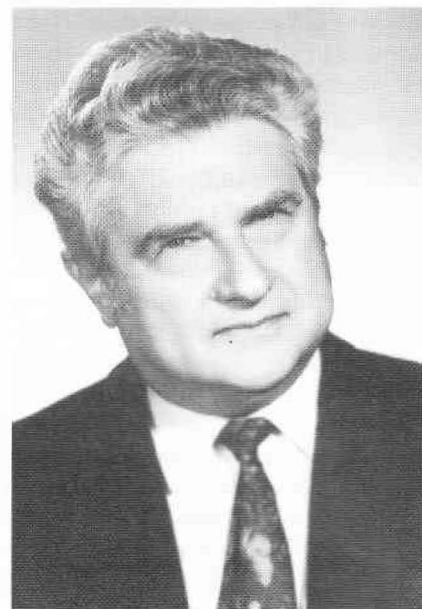
- Jó technikai felkészültséggel rendelkeznek. Erre mi is figyeltünk, hogy a technológia megfelelő legyen. A szakmai felkészültség szintje nagyon jó.

Tóth Anna

Igazgató és karmester egy személyben A Szegedi Szimfonikus Zenekar igazgató-karnagya:

ACÉL ERVIN

A temesvári születésű Acél Ervin 16 éves korában határozta el, hogy karmester lesz. Kolozsváron és Bukarestben szerzett karvezetés és karmesteri diplomát 1960-ban. Ezt követően Botosán város Filharmonikus Zenekarának lett állandó karmestere. A fiatal karmesternek igen jó gyakorlat volt a botosáni zenekar, mert keményen meg kellett dolgoznia minden kis eredményért, gyakran kellett a szólamokkal külön is rendszeres próbákat tartania. 1963-ban megpályázta a nagyváradai Állami Filharmonikus Zenekar karmesteri állását, amit meg is kapott. Nagyváradra a világ minden részéből érkeztek művészek, a zenekar is utazott mindenhova, egyetlen kivétel Magyarország volt. Politikai okok miatt nem küldték és nem engedték a zenekart Magyarországra, a magyar művészek is meghatározott számban utazhattak vendégszereplésre. A világ nyitva állt Acél Ervin előtt, a legtöbb országban járt, a volt szocialista országokban, Európa országaiban, az USA-ban, Mexikóban, Japánban, Taiwanban, Szingapúrban. 1981-ben nagyváradai állása mellett szerződéssel az isztambuli Állami Opera karmestere, majd főzeneigazgatója. 1990 után megnyíltak a lehetőségek Magyarország felé is. Megkezdődtek a kölcsönös csereutazások. A Szegedi Szimfonikus Zenekarhoz 1991-ben került, akkor települt át családjával Magyarországra. Megbízatásának lejártá után az újabb pályázat alkalmával az önkormányzat és a zenekar ismét őt választotta a zenekar igazgató-karnagjának.

–Milyen tapasztalatokat szerzett külföldi utazásai, munkái, vendégszereplése során?

–Azt tapasztaltam, hogy a zene az egy közös nyelv, s a zenész társadalom példa lehetne az emberiség számára, mert Mozart, Beethoven, Debussy, Bach mindenütt ugyanazt jelenti, még akkor is, ha például másként érez Mozart zenéjének hallgatása közben egy japán, vagy egy osztrák, de mégis mindkettő számára mond valamit, hat rájuk.

A nyugati országokban a szponzorvilág a legtöbb helyen jól működik. Itt Magyarországon az állami mecenatúra kedvezett a művészeknek, a művészvilágnak. Ebben az új, változó gazdasági rendszerben, az állam egyre jobban kivonul a kultúrából, a szponzorok, a mecénások pedig még nem léptek a helyére. A legtöbb cég vezetője pedig nem gondolkodik távlatokban, hogy a sport mellett a kultúra is érdemes lenne a támogatásra. Hacsak azt a tényt nézzük, hogy a szegedi zenekar két-három év alatt bejárta a világot, s ha lett volna egy magyar cég, aki a zenekart szponzorálja, a nevét a zenekar több ezer emberhez vitte volna el szerte a világban. Mindenesetre bízom abban, hogy hamarosan nálunk is kialakul ismét a mecénások, szponzorok világa.

–Karmester és zeneigazgató egy személyben. Milyen tudást, ismereteket kellett megszereznie, hogy mindkét hivatásának, munkájának meg tudjon felelni?

–A karmesteri pálya, de a zeneigazgatói úgyszólván nagyon összetett. Az, hogy milyen egy jó karmester, vagy igazgató, az leginkább magától az illetőtől függ, milyen emberileg, szakmailag. Ahhoz, hogy egy karmester jó igazgató is legyen, ahhoz külön hajlam, más képességek kellene. Számomra fontos a jó légkör megteremtése a zenekarban, annak érdekében, hogy a zenekari tag tudásának maximumát adja. Erre fel kell készíteni a zenekart, mert ettől válik eladhatóvá, és természetesen el is kell tudni adni a zenekart, ami jó menedzseri képességeket feltételez. Meg kell tudnia szervezni a munkát, megfelelő szociális körülményeket kell teremtenie a zenekar tagjai számára, ezalatt nemcsak a magas fizetéseket értem, hanem a megfelelő lakás és életkörülményeket is. Tehát a megfelelő szakmai és gazdasági feltételeket meg kell teremtenie, hogy a művészi maximumot ki tudja hozni a zenekarából. Ez összehangolt, pontos intenzív munkát igényel.

A zenekari művész pedig nem attól jó, hogy valamit el tud játszani egyedül a hangszerén, hanem attól, hogyan tud beilleszkedni a zenekarba, hogyan tud alkalmazkodni kollegáihoz. A zeneoktatás nem készít fel a zenekari játékra, nem tudatosítják a fiatal hangszeresben, hogy nemcsak szólista lehet belőle, hanem zenekari művész is, ami egy külön adottság, és hogy ezt a képességét ki is lehet fejleszteni. Sok művészi pálya kettétö-

rését lehetne megakadályozni ezzel. Azt sem tanítják, hogy egy karmester-igazgatónak milyen képességeket kellene kifejlesztenie. Mindkettőhöz rengeteg tapasztalatra, emberismeretre van szükség.

–Hányan irányítják a zenekart, szervezik a munkát?

–Mindössze hárman dolgoznak velem, egy gazdasági vezető, zenekari titkár, és egy titkárnő.

Eddig még sikerült mindent elvégeznünk, azonban egyre inkább érezzük, hogy szükség lenne egy szervező, nyelveket beszélő menedzserre is, mert az erősödő piaci verseny ami a zenében is érezteti hatását, megköveteli azt, hogy még jobb munkát tudjunk végezni.

A magyaron és a románon kívül én személy szerint angolul, németül, olaszul, oroszul, franciául beszélek. Ez a kapcsolatok építésében rengeteget segít. Szükséges, hogy több nyelven beszéljen egy muzsik, igazgató, karmester, vagy más aki a zene területén dolgozik.

–Hogyan tudja összeegyeztetni a két egyenrangú foglalkozást? Hogyan jut ideje mindenre?

–Az igazgató feladata nem az, hogy állandóan a zenekar mellett legyen, és ellenőrizze a munkát. A jó csapat e nélkül is kitűnően dolgozik. Tehát minden a csapattól függ. Fontos az összehangolt munka, a karmester

művészi produkciót akar, de ehhez az igazgatónak meg kell teremtenie a gazdasági alapot.

Kitűnő tapasztalatokra tettem szert, amikor Nagyváradon a Filharmonikusokkal dolgoztam. Ott 1984-ben az állam először 50%-kal, majd további 40%-kal csökkentette a művészetek támogatását, hogy fizetés nélkül maradtunk. Nem volt választásunk, a helyzetet, problémát meg kellett oldani. Szerencsére volt egy jó szervező munkatársam és sok-sok jó ötlettel, szervezéssel elértük, hogy egyike voltunk annak a kevés számú művészeti intézménynek, amelyik abban az időben ki tudta fizetni a fizetéseket.

Ehhez meg kellett tanulni gyorsan és jól dolgozni a zenekarral. A próbák pénzbe kerülnek, a karmester, de a zenekar is ne a próbán, hanem már otthon készüljön fel, tanulja meg az anyagot. E nélkül nem megy. Minél profibb egy együttes, vagy szólista, annál jobban és intenzívebben kell dolgoznia.

– Milyen volt a helyzet, mit tapasztalt, amikor a Szegedi Szimfonikus Zenekarhoz került?

– Érdekes volt a városban, de a zenekarnál is a helyzet. Szeged operaváros volt. Vaszi Viktor volt az első, aki önállóvá tette a szimfonikus zenekart, szimfonikus zenekari évadot csinált. A kollégák is jórészt opera-centrikusok voltak. 1991-ben mindössze 5 szimfonikus zenekari hangversenyt tartottak, ebből 4-et a Szegedi Szimfonikus Zenekar, egyet pedig az ÁHZ csinált. Azt mondták, Szegeden nincsen igény a szimfonikus hangversenyekre. Ennek ellenére jelenleg két bérletsorozatunk van 12 hangversennyel, ami már három éve megy.

A zenekarban hozzá voltak szokva a sok próbához. A munka során belátták, hogy mindenütt helyt kell állni, s ehhez elengedhetetlen a zenekar magas színvonalú, gyors és intenzív munkája. Az előrelépés, fejlődés csak így biztosítható.

Aztán a szimfonikus zenekari repertoárt is fel kellett építeni.

– A város zenei életét nagymértékben meghatározza a szimfonikus zenekar és a színházi zenekar működése. Nemrégiben a két zenekar önállósága veszélyben forgott. Sikertől azonban megakadályozni ezt a szándékot. Mi a helyzet azóta?

– A dolog lecsengett, a megállapodást is kis huzavonával, de aláírtuk. Azzal, hogy ismét engem választottak a zenekar élére és nem az operatársulat igazgatóját, nyilvánvalóvá vált, hogy marad a szimfonikus zenekar. Felkérték bennünket, hogy 50 %-ban operakíséretet lássunk el.

A színház zenekarából 20-an maradtak a Salieri Zenekar tagjai, ők különböző feladatokat kapnak a színháznál, a többiekből egy

Bt alakult, ők az operett kíséretet fogják el látni. A minisztériumi támogatás is hozzásegítette a zenekart önállóságának megtartásához, hiszen nélküle elvesztettük volna a hangverseny-szervezési lehetőségünket.

– Milyen a kapcsolata az önkormányzattal és a színházzal?

– Azt hiszem az újrávalasztásom azt bizonyítja, hogy bíznak bennem, az évek során kialakított kapcsolatunk működőképes és jó, ugyanezt elmondhatom a színházzal kapcsolatban is. A be nem avatkozás elvét igyekszem alkalmazni, mindenki csinálja a maga feladatát és nincsen szükség arra, hogy a dolgokat az élére állítsuk.

– Mi okoz nehézséget, problémát munkájában, hogyan tudja a zenekar művészi színvonalát megtartani?

– A művészi színvonal megtartása gátolja a közalkalmazotti jogviszony, amely a bérrendszer meghatározza, limitálja. Sok tehetséges fiatal a zenekaron kívül marad, mert nem tudunk új státuszokat létrehozni, régieket pedig nem szüntethetünk meg. Ez azt jelenti, hogy a meglévő létszámmal kell jó programot, jó koncertet csinálni. A programok kialakításánál figyelembe kell venni a zenekar fejlődését, feladatokat kell tudni adni a zenészeknek, s a jó technikai felkészülés aztán meghozza a várt eredményt.

– Milyen lehetőségei vannak Önnek és a zenekarnak a mostani viszonyok közt?

– A lehetőségeket fel kell kutatni, meg kell találni. Elsősorban a saját területünkön, a saját régióinkban kell változatos, a közönség igényeit kielégítő műsorral minél több embert, a közönség minél szélesebb rétegeit megnyerni. Ehhez elengedhetetlen a piackutatás végzése, olyan repertoárt kell kialakítani, amelyik minden igénynek megfelel, ez további sikereket eredményez, s a név, a siker rangot ad. Meg kell találni a lehetőségeket amelyek a zenekart a világba elviszik és nevet adnak.

– Milyen a kapcsolata sajtóval, Tv-vel, Rádióval?

– Ezen a téren rosszak a tapasztalataim. Minden igyekezetünk ellenére nem tudtuk meghonosítani, elérni Szegeden, hogy az írott média segítsen bennünket a közönség megnyerésében a zenekultúra terjesztésében. Évek óta nem jelenik meg előzetes, vagy tudósítás, kritika a zenekarról. A helyi rádióban jelen vagyunk, sok tudósítás van rólunk az utóbbi időben, a TV-ben viszont nem.

– Mit sikerült elérnie az öt év alatt, hogyan összegezné tapasztalatait, eddigi munkáját?

– Az újrávalasztásom megerősített abban, hogy az elkezdett munkát tovább kell folytatnom. Szegeden szükség van az önálló szimfonikus zenekarra, melynek potenciális lehetőségei vannak művészi fejlődés szempontjából, és remélem elérjük, hogy telt házzal fog menni mindegyik bérletsorozatunk. Ez a legfontosabb teendő, hogy az operajátás mellett zenei centrum legyen Szegeden. Bár igen sok hangversenyt rendeznek a városban, ez nincsen kellőképpen összefogva, összehangolva. Ezt is valahogyan meg kell oldani. A konzervatórium, az egyetem is rendez hangversenyeket, de a szimfonikus zenekari hangverseny hiánycikk volt, azért is, mert Szegeden nincsen hangversenyterem. Aminek nagyon örülök, öt év alatt sikerült morálisan összehoznom a zenekart. Az utóbbi hónapokban ez nagyon komolyan veszélyeztetve volt, de remélem megmarad.

Már két éve gyakran találkozunk zenekari vezetők, igazgatók, gazdasági vezetők, titkárok. A miskolciaknak volt ez a kezdeményezése, s találkoztunk már Miskolcon, Győrben, Szegeden, hogy megbeszéljük, kicseréljük tapasztalatainkat. Én azt javasoltam, hogy cseréljünk zenekarokat is. A miskolciakkal például bérlet keretében volt cserhangversenyünk. Az idén a pécsiek voltak nálunk, mi most június végén megyünk majd Pécsre. Ez lehetőséget ad a közönségnek arra, hogy megismerje más városok zenekarait, de segít a megmérettetésben is. A minisztériumi támogatás lehetőséget ad erre.

– Milyen tervei, elképzelései vannak még a jövőre nézve?

– A magyar zene, a magyar kultúra terjesztésében nekünk is szerep jut, terveink között szerepel egy brazil és egy japán turné a következő évben.

Az ifjúság zenei nevelése terén vannak még tennivalóink, ezt a területet erősíteniünk, fejleszteniünk kell. Az új zenekari generáció nevelésében egy együttműködést szeretnénk a konzervatóriummal, hogy a szakmailag arra érdemes hallgatók a zenekari gyakorlatukat a zenekarunknál végezzék el.

A nemzetközi karmesterkurzusok rendezésével a karmesterképzés szempontjából nemzetközileg elismert központtá váltunk. Ezt folytatnunk kell. Tervben van a két megjelent CD mellett több CD sorozat felvétele is.

Amikor Szegedre kerültem nagyon erősen érződött az, hogy nincsen szükség, nincsen igény a szimfonikus zenére. Talán az elmondottakból is érződik, ez nem így van. Az opera fontos és értékes műfaj, de véleményem szerint egy városhoz, egy város zenei életéhez hozzátartozik egy szimfonikus zenekar működése is. Ezt a zenekart meg kell őrizni, fenn kell tartani, még hogyha nem is olyan könnyű és egyszerű a jelenlegi körülmények között.

Balogh Beatrix

A BM Duna Szimfonikus Zenekar Művészeti Tanácsa

A mindössze 52 főből álló együttes Művészeti Tanácsa a Működési Szabályzat szerinti a szakmai, művészeti kérdésekkel foglalkozik.

Tagjai:

Rudnitskaia Tatiana - koncertmester, aki Lengyelországból jött Magyarországra, három éve él itt.

Vockné Sonkoly Terézia - 22 éve dolgozik a zenekarnál hegedűsként.

Mátyás Olga - brácsa tutti 15 éve van a zenekarnál.

Szabó Zsolt - fagottos, a bizottság vezetője, 10 éve tagja a zenekarnak.

Végh Tamás - trombitás, 10 éve dolgozik a zenekarban.

– Milyen hagyományai vannak a Művészeti Tanács működésének a zenekarnál?

Sz. ZS. Már vagy tíz éve működik Művészeti Tanács a zenekarnál. Régebben véleményező szerepe volt csak, az utóbbi években változott a helyzet, s ez munkánkat koncentráltabbá tette. A Művészeti Tanács munkája nem csak attól függ, mennyire aktívak a tagjai, vagy mióta működik, hanem attól is, hogy a vezetés mennyire akceptálja munkáját, és mekkora teret enged a működésének.

Az utóbbi években talán azért is nőtt meg a szerepe és jelentősége, mert a Tanács régebbi vezetője Szklenár Ferenc lett a zenekarvezető, aki bőszéges tapasztalatra tett szert, s az összegyűjtött tapasztalatok most a munkáját segítik. Ez előnyös számunkra azért is, mert meghallgatja, kikéri a véleményüket.

– Milyen konkrét feladatai vannak a Tanácsnak, s így Önöknek, a tagjainak?

M.O.: A zenekarnak van működési szabályzata, amely a feladatokat meghatározza, behatárolja azokat a területeket, ahol a vezetésnek ki kell kérnie a véleményüket. Gondolok itt a próbajátékokra, a próbák, a munkarend kialakítására.

Sz.Zs.: A program, a műsortervek összeállításánál is tehetünk javaslatokat. Igen fontosnak tartom, hogy többen döntsék el, hogyan áll össze a zenekar évadja, milyen koncerteket játszunk. Ha ezt egyvalaki csinálná, akinek a működés egészére oda kell figyelnie, nem biztos hogy a részletekre ugyanúgy tudna koncentrálni. Mi amikor a szólamban nap mint nap találkozunk, jobban érzékeljük az ott felmerülő gondokat. Például egy kiírt próbarendnél azonnal látjuk, hogy az adott próbaszám elegendő-e vagy sem, milyen a nehézségi foka az egyes daraboknak, melyik darabok kerülhetnek egy műsorba össze. Ha kitalálunk valamit, arra is oda kell figyelnünk, hogy az mennyire működőképes. Ez mind csak több ember észrevételeiből, véleményéből alakulhat ki.

A feladatunk elsősorban a véleményezés, javaslattevés.

V.S.T.: Emellett szavazati jogunk is van, anyagi juttatások elosztásánál, személyi kérdésekben, például közreműködők meghívásakor, kiválasztásakor, pályázók elbírálásánál.

Sz.Zs.: Vendégmunkák, egyéb munkák elvállalásánál.

M.O.: Egyedüli vétőjogunk nincsen, de eddig nem is volt rá szükség. Minden vezető tudja, hogy egy teljes zenekar ellenvéleményével szemben nem érdemes a zenekarra ráerőltetni semmit.

– Hogyan alakítják ki a Tanácsot, választják meg a tagjait?

Sz.Zs.: Mivel a vonósok száma a legtöbb a zenekarban, a tanács kialakításakor felmerült az igény, hogy részükről legyen több képviselő,

míg a fafúvósok, rézfúvósok részéről 1-1. A választás évenként, titkos szavazással történik. A Tanács tagjai nem cserélődnek oly gyakran, mert a zenekar évek óta él már az újraválasztás lehetőségével.

– Milyen feladatokat tűztek ki maguk elé legutóbbi megválasztásukkor? Gyakran összejönnek megbeszélésekre?

V.S.T.: Megválasztásunkkor az adott szólamcsoport képviselőjét vállaltuk, minden esetben a szólam érdekeit, de természetesen a zenekar érdekeit is figyelembe véve kell képviselnünk a szólamunkat.

Sz.Zs.: Mindig az adott helyzethez igazodva kell a véleményünket kialakítani. Megbeszéléseink időszakosak, amikor akut problémák jelentkeznek, azonnal összeülünk. A szabályzatunkban benne van, hogy bármely zenekari tag kérheti a tanács összehívását. Általában havonta, kéthavonta szoktunk összeülni, megtárgyalni az összegyűlt dolgokat, s előremutató döntéseket hozni. A zenekar vezetése, és a zenekari tagok egyaránt megkeresnek, ha probléma adódik.

M.O.: Nem szerencsés, ha a zenekari tagok egyenként mennek oda a főnökhöz, és külön-külön adják elő sokszor ugyanazt, vagy hasonló problémáikat. Ezeket az észrevételeket, javaslatokat összegyűjtjük, összegezzük, és közvetítjük a vezetés felé kérésüket, véleményüket. Mondhatjuk mintegy közvetítők vagyunk a zenekari tagok és a vezetés között.

Sz. Zs.: Észrevesszük, de észre is kell vennünk, mikor van a zenekarban információhiány, nem tudnak dolgokról, félreértettek dolgokat. Várják tőlünk a tájékoztatást, segítséget. Ez elősegíti a félreértések, nehézségek tisztázását.

– Eszerint mondhatjuk azt, hogy az érdekvédelem is a feladatai közé tartozik a Tanácsnak?

M.O.: A művészeti tanács nem érdekképviseleti szerv, habár ezt mindig össze szokták téveszteni. A kérdőjel ott van mellette. A szabályzat szerint a Művészeti Tanács a vezető mellé rendelt testület, ami elvileg a vezetőt segíti a munkájában, semmiképpen sem az egyes zenekari tagok érdekképviseleti szerve a vezetés felé. Az egészen mást jelent, de mindig össze szokták keverni.

Sz. Zs. Nem kellene érdekvédelemmel foglalkoznunk, de néha mégis lehetetlen elkerülni. Amint már említettük, a szabályzat szerint művészeti szaktanácsadó testület vagyunk, csak a művészeti kérdésekre koncentrálni kellene működönünk. Mivel mi kis együttes vagyunk, és tulajdonképpen egy művelődési ház keretein belül működünk milliányi feladattal, emiatt lehetetlen, hogy olykor ne érintenénk az ilyen jellegű kérdéseket is.

Általában kialakítanunk egy álláspontot a művészeti tanácsban belül, készítünk egy jegy-

zőkönyvet, ezt a vezetőknek Szklenár Ferencnek átadjuk. Amikor ő a zenekar elképzelései, javaslatai mellett érvel, leteszi az asztalra a Művészeti Tanács véleményét, hogy a Művészeti Tanács hasonlóan vélekedik az adott kérdésben az írásos véleményünket. Ez egy ilyen speciális helyzet.

– Érintettük az előbb az érdekvédelem kérdését. Mit szólna mindehhez a Szakszervezet? Nem ütköznek a működési területek?

Sz. ZS. Mátyás Olga egyben a szakszervezeti bizalmi is a zenekarban. A speciális helyzetünkből adódóan teljesen egyértelmű, hogy a zenekar nagy része bizalommal van Olga iránt, ez szakszervezeti téren már hosszú ideje így van. Ezért a zenekarnak természetes volt, hogy a Művészeti Tanács Tagjának is megválasszák.

M.O.: Ha jól mennek a dolgok, a kettőnek nem szabad ütköznie egymással. Akkor ütközik a két dolog, ha baj van. Nekem személy szerint sem okoz problémát a két eltérő feladat. Ha jól csinálom mindkettőt, nem is okozhat problémát.

– Mit értenek a speciális helyzetükön? Azt már említették, hogy a BM Duna Palotához tartoznak működésileg.

M.O. A dolog egyik oldala ez a valós helyzet, kapcsolatunk a Duna Palotával, a másik, hogy papírforma szerint közalkalmazottak vagyunk.

Sz.Zs. A közalkalmazotti viszony behatárolja például a fizetéseket, s ez ellentmondásokat okozhat. Mindenki a maga módján megpróbál boldogulni, a célunk az, hogy fennmaradjunk, működni tudjunk.

M.O. A fennmaradásunkhoz egységes képet kell alkotnunk, ez azt jelenti, a belső konfliktusaink kisebbek

– Eszerint kevesebb a problémájuk, nézeteltéréseik a zenekaron belül?

V.S.T.: Előfordult már, hogy voltak nézeteltéréseink vezetőinkkel, de az is régebben. Nem erre koncentrálnunk most.

Sz.Zs. Azon vagyunk, hogy a zenekar működésére mind több pénz tudjunk visszaforgatni. Azt tudomásul kell vennünk, hogy milyen helyzetben vagyunk, és ezekben a körülményekben kell a maximumot nyújtania a zenekarnak, nekünk. Meg kell tartanunk a művészi színvonalat. Ha gyenge pontot észlelünk, nem hagyjuk szó nélkül. Megvan az igény a magas színvonalú művészi munkára. A zenekar tagjai mind a zenének elkötelezett emberek. Nem is tudnánk másképpen dolgozni.

A.S.T. Aki itt van, itt maradt a zenekarban, azok minden területen a maximumot próbálják adni, mert szeretnek zenélni, szeretik a zenét, függetlenül minden körülménytől. A magunk területén mind emberileg, mind szakmailag erre törekszünk. Ha ez nem így lenne, sokkal nehezebb lenne a dolgunk.

Balogh Beatrix

A MÁV SZIMFONIKUS ZENEKAR BEMUTATÓ HANGVERSENYE

A MÁV Szimfonikus Zenekar bemutató-hangversenye a Millecentenáriumi tiszteletére

A MÁV Szimfonikus Zenekar olyan eseménnyel készült az államalapítás 1100. évfordulójára, amely nem csak attól millicentenáriumi, hogy éppen ebben az időszakban került rá sor, hanem tartalmában is szorosan kötődik az ünnepi alkalomhoz. A zenekar bemutató egy olyan zeneművet, melyet szerzője éppen száz évvel ezelőtt, 1896-os ezredéves ünnepségek tiszteletére komponált, de még soha nem hangzott el: Bertha Sándor: milleniumi mise című művét.

Bertha Sándor 1843-ban született, Mosonyi Mihály tanítványa volt. Fiatalon külföldre költözött, előbb Lipcsében, majd 1912-ben bekövetkezett haláláig Párizsban élt. Corvin Máttyás c. operáját 1883-ban Párizsban, 1884-ben pedig Budapesten is bemutatták.

Fennmaradt levelezése, amit korának egyik legkiválóbb magyar zenetudósával, Bartalus Istvánnal folytatott, tanúskodik arról az őszinte hazafiúi buzgóságról, amellyel Párizsban igyekezett megőrizni és tettekkal bizonyítani ragaszkodását a magyar hazához. Magyar tárgyú zenei írásokat jelentetett meg, amolyan zenei diplomataként egyengedett Párizsban mindenféle magyar ügyet és érdeket, 1885-ben pedig ünnepi misét komponált az ezredéves évfordulóval kapcsolatos egyházi ünnepségek céljára. A Millenniumi misét élete fő művének tekintette. Leveleiből tudjuk, hogy egész sor állami, egyházi és zenei tekintélyt próbált megnyerni az ügynek, kapott is ígéreteket – ma már kideríthetetlen, végül is miért nem adták elő a művét. Tény, hogy nem mutatják be és a szerző nevét már csak a lexikonok és a zenetörténeti szakkönyvek őrzik.

A történet következő fejezete Kassai

István nevéhez fűződik. Az 1959-ben született zongoraművész hosszabb ideje módszeresen kutatja a magyar zenetörténetnek egy meglehetősen kevésbé ismert fejezetét, az Erkel és Liszt, illetve Bartók közötti időszakot. Kassai nem történészként végzi kutatásait, hanem előadóművészként: célja az, hogy életre keltsen, megszólaltasson minél többet magyar szerzők elfelejtett, vagy lappangó műveiből. A felfedezett zongoraművek jó részét ő maga mutatta be, lemezfelvételeket is készített.

A MÁV Szimfonikus Zenekar az ő kezdeményezése nyomán lemezzre vette az említett kor egy jelentős zeneszerzőjének, Beliczay Gyulánka zenekari műveit és ő hívta fel a figyelmet Bertha Sándor elfeledett művére is, melynek feltámasztására kiváló alkalmat nyújtana a millicentenáriumi ünnepségek. A MÁV Szimfonikus Zenekar, mely szintén nemes hivatásának tekinti a magyar zene szolgálatát, a Nemzeti Kulturális Alap és a Fővárosi Önkormányzat Zenei Alapjának pályázaton elnyert támogatásával vállalkozott a mű bemutatására.

A darabból mindössze egy kéziratos partitúra maradt fenn, a Liszt Múzeum birtokában. A százéves papírlapok nagy óvatosságot igényelnek, ezért a gyakorlati felhasználás céljára ezekről mikrofilm készült, majd arról rendez kottalap méretű nagytapasok. A terjedelmes, 125 oldalnyi partitúrából kézírással kellett kimásolni az egyes hangszerre zenekari szólamait, amelyekből a muzsikusok játszhatnak. El kellett készíteni a kórus és az énekes szólísták számára az énekes-szólamokat is. Ezt a munkát megnehezítette, hogy Bertha saját korának megfelelő írásmódban

jegyezte le ezeket a szólamokat (ú.n. szoprán, alt és tenor kulcsban), amelyek ma már nem használatosak, így ezeket a szólamokat nem egyszerűen kimásolni, hanem a mai gyakorlatnak megfelelően transzportálni is kellett, egy kottairásra programozott számítógép segítségével.

Az elkészült kottaanyagot először a kórus vette birtokba, hiszen nekik hosszabb idő kell egy teljesen ismeretlen mű megtanulásához. Megkezdték szólamuk megtanulását a szólisták is, majd rövid idő múlva elkezdődnek a zenekari próbák is. Ezután kerül sor a hangszeres és az énekegyüttes találkozásra. Különleges, nehéz, de ugyanakkor izgalmas feladat egy eddig nem játszott mű megtanulása, amelynél nem segít a hallás-élmény, nincsenek előadói hagyományok, nincs meghallgatható felvétel. A kórus karnagya és az énekesek a kotta megismerése után kialakult saját elképzeléseik, stílusismeretük alapján tanulják meg az anyagot, végül azonban a hangversenyt vezénylő, a be-tanulási folyamatot befejező karmester interpretációs elképzeléseit kell átvenni valamennyiüknek. Előfordulhatnak viták is, a végső előadás ezek során kristályosodik ki.

Bertha Sándor négy szólistára, vegyes kórusra és szimfonikus zenekarra komponált Millenniumi miséje 1996. május 18-án, szombaton este 8 órakor csendült fel a Máttyás templomban. Közreműködtek: Csavlek Etelka (szoprán), Takács Tamara (alt), Pataki Antal (tenor), Fried Péter (basszus), a Budapesti Ifjúsági Kórus (karigazgató: Gernday Ágnes) és a MÁV Szimfonikus Zenekar, vezényelt Gál Tamás, a MÁV Szimfonikus Zenekar karmestere.

A hangverseny második felében Kodály: Budavári Te Deum c. műve szólalt meg, amelyet 1936-ban mutattak be, Buda várának a török uralom alól való felszabadulásának 250. évfordulójára.

Fenyő Gábor

FERENCSEK-ÁHZ emékgyűjű

A Magyar Állami

Hangversenyzenekar a

FERENCSEK-ÁHZ emékgyűjűt

ebben az évben

GIRGÁS ÁGNES

oboaművészeknek ítélte oda.

HÁROMÉVES MEGÁLLAPODÁS A KÖZALKALMAZOTTI SZFÉRÁBAN

A gazdasági és társadalmi felemelkedés, a gazdaság tartós növekedése, a gazdaság tartós növekedése, a gazdaság és az államháztartás egyensúlyának helyreállítása – ideértve az államháztartási reform végrehajtását – közös jövőnk alapja. A szükséges lépések megtételéhez és sikeréhez elengedhetetlen a társadalmi párbeszéd, az együttműködés és a béke.

Az államháztartási reform tennivalóit és a munkavállalókra háruló követelményeket szem előtt tartva, a Kormány, illetve a közalkalmazotti szféra munkavállalóit képviselő konföderációk és szakszervezetek, a helyi önkormányzatok országos szövetségei, az intézményi munkáltatói szövetségek (a továbbiakban: Partner) – a Kormány és a Partner együtt a továbbiakban: Felek – arra a közös elhatározásra jutottak, hogy a reform mielőbbi sikeres végrehajtásának érdekében rendszeres együttműködést alakítanak ki és tartanak fenn az 1998. évben a költségvetési Intézmények Érdekegyeztető Tanácsa (a továbbiakban: KIÉT), az ágazati érdekegyeztető fórumok, valamint egyéb kapcsolattartási formák keretében.

A Feleket az a meggyőződés vezeti, hogy az államháztartási reform nem valósítható meg az érintett munkavállalók többségének támogatása – illetve adott kérdésekben tudomásulvétele – nélkül.

Együttműködésünkben biztosítékot látnak arra, hogy a reform előnyeiből e munkavállalók is részesüljenek, illetve elviselhetővé tegyék számukra az elkerülhetetlen terheket.

A Felek – attól a szándéktól vezérelve, hogy a közpénzből finanszírozott közfeladatok meghatározása és ellátása közmegegyezést tükrözzön – az 1996-98 évekre a következőkről állapodnak meg:

I. Bérpolitika

A Felek

- 1, egyetértenek abban, hogy a közalkalmazotti szférában a hatékonyabb munkavégzés elemi feltétele az ott dolgozó munkavállalók munkájának méltányos anyagi elismerése,
- 2, között egyetértés alakult ki a bérpolitika három alapvető törekvésében, nevezetesen, hogy
 - a, olyan illetményrendszerre van szükség, amely ösztönzi a teljesítményt és a minőségi munkavégzést,
 - b, a közalkalmazotti szféra és a versenyszféra bérszínvona közötti olló az elkövetkező három év során ne nyíljon tovább, sőt, a különbség lehetőleg csökkenjen,
 - c, a közalkalmazotti szféra reálbérszínvona – az 1996-os, legfeljebb 2%-os reálbércsökkenést feltételezve – 1997-től annak függvényében, hogy a gazdasági stabilizáció és az államháztartási reform a meghatározott mederben halad előre-tovább ne romoljon, lehetőség szerint javuljon.
- 3, az éves költségvetési törvényjavaslatok során – a parlamenti benyújtást megelőzően – a megállapodás céljával tárgyalásokat folytatnak a soron következő év

- a, rögzítik a központi költségvetés vállalását a bérnövekedés fedezetében és azt, hogy más forrásokból – így a helyi önkormányzatokból, az egészségügyi önkormányzatéból és a költségvetési intézmények saját takarékosabb gazdálkodásából – milyen fedezet biztosítását tartják kívánatosnak, illetve lehetségesnek,
- b, szükségesnek látják a közalkalmazotti bérméchanizmus finanszírozási rendszerének továbbgondolását, ezen belül az illetményrendszer, beleértve a pótlékok áttekintését, amely egyaránt biztosítja az ágazati, szakmai sajátosságok megjelenítését és a minőségi munka megbecsülését valamint biztosítja azt, hogy a létszámcsökkenésből keletkező bérmegtakarítás az azt végrehajtó ágazatban maradjon,
- c, közösen fogalmazzák meg a hároméves és az ebből adódó éves béripolitikai prioritásokat.

II. Munkajog

A Felek

- 1, szükségesnek tartják, hogy 1996-ban közösen áttekintsék a közalkalmazotti szféra munkavállalóira vonatkozó munkajogi szabályokat, majd ezt követően – legkésőbb 1997-ben – kialakítsák annak átfogó módosításra vonatkozó javaslatukat, amely megfelel a társadalmi és gazdasági realitásoknak, és jobban igazodik az ágazati sajátosságokhoz. A Kormány vállalja, hogy a közalkalmazotti törvény egyeztetett tervezetét a hároméves időszakon belül az Országgyűlés Elé terjeszti. Ezen belül különös figyelmet kell fordítani arra, hogy
 - mi legyen a közalkalmazotti törvény hatálya (azaz ki tekinthető közalkalmazottnak),
 - ki személyesítse meg a munkáltatót.A Kormány vállalja azt is, hogy együttműködik a Partnerekkel a közalkalmazotti törvény végrehajtását szolgáló rendeletek módosításában.
- 2, együttesen megvizsgálják annak lehetőségét is, hogy a közalkalmazotti szférában miképpen mozdítható előre a kollektív tárgyalások és megállapodások gyakorlata.
- A Felek kívánatosnak látják ugyanakkor, hogy a jövőben – amennyiben a kollektív tárgyalások és megállapodások terén sikerül előrelépni – a munkaügyi viták rendezése is elsődlegesen helyi szinten történjen,
- 3, együttműködnek az érdekegyeztetés hazai intézményrendszerének küszöbönálló újragondolásában (KIÉT, ágazati, önkormányzati, munkahelyi érdekegyeztetés),
- 4, áttekintik, hogy az érdekképviseletek

működési feltételeinek, alkotmányos jogaik gyakorlásának javítása milyen kormányzati intézkedésekkel segíthetők, és törekednek a jelenleg megoldhatatlan tulajdoni és vagyoni helyzetük törvényi rendezésére.

III: Együttműködés az államháztartási reform megvalósításában

Az államháztartás reformja a gazdasági és költségvetési egyensúly helyreállításának, a tartós gazdasági növekedés megindulásának és ezáltal a gazdasági és társadalmi felemelkedésének alapvető feltétele.

A Felek

- 1, egyetértenek abban, hogy az államháztartás reformja során elkerülhetetlen az elmúlt évtizedekben kialakult állami ellátórendszereknek a gazdaság mai helyzetéhez történő igazítása. Szükséges a szakmai prioritások meghatározása, – és ezekkel összhangban – a rájuk fordított költségvetési kiadások felülvizsgálata, a költséghatékonyság javítása,
- 2, tárgyalásokat folytatnak az államháztartási reform kormányzati jóváhagyásra váró koncepciójáról abból a célból, hogy a kormány elé már olyan reformmegoldások kerülhessenek, amelyeket a Partnerekkel megvitattak és amelyek lehetőség szerint élvezik a Partnernek támogatását,
- 3, megállapodásra töreksenek a szakmai törvényjavaslatokról, azok módosításáról és ezzel összefüggésben a non-profit törvény tervezetéről, melyek együttesen – a feladatok és a források, illetőleg ezek megosztásának és összhangját megteremtése igényével – hivatottak az államháztartás reformjának beindítására, majd megvalósítására. E törvények első csomagja várhatóan 1996 első félévében kerüljön az Országgyűlés elé.
- 4, évente tárgyalásokat folytatnak a KIÉT keretében a költségvetési javaslatról, valamint az egyes ágazatok kiadásainak a GDP-hez viszonyított arányának alakulásáról.

A, Foglalkoztatás

A Felek

- 1, tudatában vannak annak, hogy az államháztartási reform a közalkalmazotti szféra munkavállalóinak egy részét kedvezőtlenül érint. Így egyes területeken elkerülhetetlen a létszám csökkenése, melynek a munkavállalóira eső nehézségeit enyhíteni szükséges. Mindez nem zárja ki a foglalkoztatási feltételek javítását, egyes területeken a létszám növekedését.
- Ezért egyetértnek abban, hogy ágazati-szakmai és speciális munkaerő-piaci programokkal – ide értve a részmunkaidős foglalkoztatást, a munkaerő-piaci tanácsadást, közvetítést, az átképzést – kell segíteni, hogy

minél kevesebben és a lehetséges legrövidebb időre váljanak munkanélkülivé, és az elbocsátottak minél előbb munkát találjanak.

E programokat mindenekelőtt a meglévő intézményrendszerre kell építeni.

2, egyetértenek abban, hogy a Kormány-nak meg kell vizsgálnia a felsőfokú szakemberképzés struktúráját és összhangba kell hozni a munkaerőpiac igényeivel.

B, Közoktatás és szakképzés

A Felek

1, szükségesnek tartják a közoktatási törvény szakmai szempontok szerinti átfogó felülvizsgálatát. Ki kell dolgozni a közoktatás és szakképzés új finanszírozási rendszerét úgy, hogy mindez ne eredményezze források kivonását a közoktatás és a szakképzés rendszeréből.

2, megvizsgálják, milyen lépéseket lehet tenni a közoktatásban és a szakképzésben foglalkoztatottak munkaerő-kínálatának mérséklésére és szabályozására nyugdíjas pedagógusok alkalmazásának szűkítésével, a pályakezdő pedagógusok számára is elérhető gyakornoki rendszerrel, a pedagógusok munkaviszony keretében történő alkalmazásának elősegítésével, valamint a gyakorlatból a szakemberek szakképzésbe történő folyamatos bevonásával.

3, a közoktatásban indokoltnak tartják megvizsgálni egy területi helyettesítési rendszer megszervezését az álláshelyek megszűnésével munkanélkülivé váló pedagógusok helyzetének javítása céljából;

4, fontosnak tartják olyan átképzési és továbbképzési rendszer bevezetését, amely elősegíti a közoktatás és a szakképzés modernizációját, a pedagógusok oktatási rendszeren belüli mobilitását és javítja a pályán maradó pedagógusok, szakoktatók és a szakmai képzést biztosító szakemberek képzettségi színvonalát.

C, Felsőoktatás

A Felek

1, egyetértenek abban, hogy tovább kell folytatni az intézmény struktúra átalakítását oly módon, hogy a növekvő hallgatói, tanulói létszám mellett az alapfeladatok (oktatás, kutatás, tudományok művelése) teljesítése biztosított legyen. A felsőoktatásban központi döntésű létszámleépítésre nem kerül sor.

2, együttműködnek a teljesítményt és a minőségi szempontokat fokozottan érvényesítő normatív finanszírozási rendszer kidolgozásában és 1996-97. évi fokozatos bevezetésében, amely nem veszélyeztetheti az alapfeladatokat ellátását,

3, kifejezik együttműködési szándékukat az intézményi struktúra átalakításának (integráció) felgyorsítására, amely folyamatnak a szervezeti párhuzamosságok megszüntetését, a diverzifikált és koncentrált képzést, valamint a szétaprózott intézményhálózat és a belső szervezet korszerűsítését kell eredményeznie a minőségi szempontok figyelembevételével,

D, Kultúra, közgyűjtemények, közművelődés

A Felek

1, egyetértenek abban, hogy az állami és önkormányzati feladatok, e feladatok

ellátásának módját és finanszírozását, és ennek foglalkoztatási garanciáit törvényekben kell rögzíteni,

2, ennek érdekében együttműködnek a könyvtári, a múzeumi, a közművelődési törvények megalkotásában, továbbá a levéltári törvény szükséges módosításában, a Kormány pedig kötelezettséget vállal arra, hogy a kidolgozott és egyeztetett törvényjavaslatokat 1996 folyamán benyújtja az Országgyűlésnek,

3, egyetértenek azzal, hogy a személyi jövedelemadó 1 %-a az adózó választása alapján az általa megjelölt kulturális célra is fordítható legyen, az erre vonatkozó részletes szabályozás kialakításában együttműködnek,

4, kifejezik érdekeltységüket a Nemzeti Kulturális Alap működésével összefüggő szabályozás továbbfejlesztésében és az Alap számára további források felkutatására irányuló erőfeszítésekben.

E, Művészeti intézményrendszer

A Felek

1, egyetértenek abban, hogy a művészeti intézményrendszer modernizációja a meglévő és megőrzendő értékek mentén történhet, és ez csak fokozatosan mehet végbe,

2, kifejezik érdekeltységüket abban, hogy az előadó-művészeti intézményekben az illetményrendszer átalakítása a minőségi szempontokat – az egyes előadó-művészi munkakörök sajátosságait – fokozottan figyelembe véve történjen,

3, egyetértenek abban, hogy a művészeti intézményrendszer működésében meghatározó jelentőségű szabályozások kialakításánál figyelembe kell venni a terület szakmai és jogi sajátosságait.

IV. Garanciák

A Felek

1, közös érdeküknek tekintik a munkabéke megőrzését a közalkalmazotti szférában, így a konfliktusok lehetőség szerinti megelőzését, elkerülését és ha mégis kialakulnának, közös erőfeszítéssel történő, gyors, tárgyalásos rendezését.

2, a közalkalmazotti szféra egészét, illetve ágazatait érintő munkaügyi viták rendezésében a legmagasabb szinten képviseltetik magukat.

A tárgyalásokon a kormány részéről a területileg illetékes miniszter (államtitkár) valamint a MÜM és a PM képviselője, a szakszervezetek részéről pedig a konföderáció(k) vezetői, illetve az érintett helyi önkormányzatok országos szövetségeit és az intézményi munkáltatói szövetségeket.

3, a tárgyalásokat a sztrajktörvényben rögzített módon kívánják lefolytatni.

4, a jelen megállapodás betartásának ellenőrzésére a KIET különbizottságot hoz létre. A bizottság számára a szükséges adatokat a Munkaügyi Minisztérium Biztosítja.

A bizottság évente értékeli a megállapodásban foglaltak megvalósítását.

V. Záradék

1, A jelen megállapodás nyitott az államháztartási reformban, illetve a közalkalmazotti szféra munkaügyeiben érintett minden olyan további társadalmi szereplő csatlakozása számára, aki a felsorolt törekvések jegyében kész a Kormánnyal, a szakszervezetekkel, a helyi önkormányzatok országos szövetségeivel, az

intézményi munkáltatók szövetségeivel együttműködni

2, E dokumentum - az érintettek kölcsönös érdekei és szándékaival - ágazati és szakmai részmegállapodásokkal egészülhet ki.

Budapest, 1996 március 28.

A szakszervezetek részéről:

Szakszervezetek Együttműködési Fóruma:

Dr. Szabó Endre elnök

Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés:

Dr. Kuti László elnök

Agrárokutatói és Kutatói

Dolgozók Szakszervezete:

Dr. Vigh László elnök

Bölcsődei Dolgozók

Demokratikus Szakszervezete:

Mester Jánosné elnök

Egészségügyben Dolgozók

Demokratikus Szakszervezete:

Dr. Gulyás Judit elnök

Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete:

Dr. Kis Papp László elnök

Honvédségi Dolgozók Szakszervezete:

Breuer László vezető titkár

Honvédszakszervezet:

Sörös István elnök

Közgyűjteményi és Közművelődési

Dolgozók Szakszervezete:

Vadász János elnök

Közszolgálati Szakszervezetek Szövetsége:

Michalkó Péter elnök

Közúti Igazgatóságok

Dolgozóinak Szakszervezete:

Kovács István elnök

Magyar Köztisztviselők és

Közalkalmazottak Szakszervezete:

Fehér József elnök

Magyar Zeneművészek és

Táncművészek Szakszervezete:

Gyimesi László főtítkár

Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete:

Molnár Péter ügyvivő

Pedagógusok Szakszervezete:

Borbáth Gábor titkár

Színházi Dolgozók Szakszervezete:

Döme Sándor főtítkár

Tudományos és Innovációs Dolgozók

Szakszervezete:

Dr. Kuti László elnök

Vízügyi Országos Szakszervezet:

Tarró Péter titkár

Helyi Önkormányzatok

Országos Szövetségei részéről:

Kisvárosi Önkormányzatok Országos

Érdekvédelmi Szövetsége:

Dr. Magyar Levente elnök

Községi Önkormányzatok Szövetsége:

Dr. Cseszko Ferenc főtítkár

Magyar Faluszövetség

Béce Lajos elnök

Magyar Önkormányzatok Szövetsége:

Dr. Gémesi György elnök

Megyei Jogú Városok Szövetsége:

Dr. Hevessy József elnök

Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége:

Dr. Balogh László elnök

Települési Önkormányzatok Országos

Szövetsége nevében:

Dr. Köllner Ferenc főtítkár

Intézményi Munkáltató Szövetségek részéről:

Agrárkutató Intézmények Országos Szövetsége:

Dr. Magyar József ügyvezető

Főiskolai Főigazgatói Konferencia:

Medvéne Dr. Szabad Katalin

Magyar Kulturális Szövetség:

Török Imre alelnök

Magyar Rektori Konferencia:

Dr. Frenyó V. László elnök

MŰVÉSZETI SZAKSZERVEZETEK SZÖVETSÉGE

XIII. KONGRESSZUSA

1996. május 20.-án tartotta soron következő kongresszusát a Művészeti Szakszervezetek Szövetsége
Alábbiakban kivonatosan közöljük a határozatokat

A művészeti szakszervezetek álláspontja szerint - és a világ fejlett országainak gyakorlata és tapasztalatai is ezt igazolják - az oktatás, a tudomány, a kultúra alrendszerei nem elosztási, hanem beruházási kiadások, befektetések körébe tartoznak, ezért rájuk külön stratégiát kellene alkalmazni, mert elengedhetetlenül szükségesek az ország további társadalmi, gazdasági fejlődéséhez.

Amíg az előző kongresszus a „maradék elv” tarthatatlanságát hangsúlyozta, addig az elmúlt néhány év alatt gyakran tapasztaltuk azt, hogy a művészeti területek finanszírozására maradék alig, követhető elv pedig szinte egyáltalán nem maradt.

A művészeti terület szervezetei, intézményei és munkavállalói - már akiknek erre még lehetőségük volt - a folyamatos elvonások, az infláció kivédhetetlen támadásai, az egyre bizonytalanabbá váló alkotási, megélhetési lehetőségek közepette is hivatásuk, a művészet és a közönség iránt érzett felelősséggel törekedtek a működőképesség megőrzésére.

Nehéz elfogadható magyarázatot találni arra a gazdaságirányítási gyakorlatra, amely az ország oly nagy értékűnek nyilvánított szellemi és ezen belül művészeti életére nem nélkülözhetetlen és hosszú távú beruházásként, hanem csak mint a költségvetés hiányát növelő kiadásra tekint.

A művészeti terület beruházásainak „termékei” az ország arcát mutatják be saját polgárainak és a világ előtt - rendszerint elismerést és sikert hozva - és olyan minőségek, amelyeknek anyagi ráfordításai nem vethetők össze a létrejött alkotások tényleges értékével és még kevésbé erkölcsi hatásával, eredményével.

Elutasítjuk - mert irracionális és kudarca ítélt - azt a gyakorlatot, amely a gazdaság mutatóit, a versenyszféra racionalitását és törvényszerűségeit kéri számon a művészeteken, a művészi alkotó tevékenységeken.

Ennek következményeként ugyanis előbb-utóbb a színházakban díszlet nélküli monodramákat, a koncerteken pe-

dig playback-ről bemutatott műveket kellene előadni, hiszen ezek a paraméterek felelnének meg leginkább az említett „gazdasági racionalitás” követelményeinek.

Mindez ráadásul abban az időszakban történik, amikor a gazdaságpolitika egyre nagyobb arányban az állampolgárra hárítja át a kultúra és a művelődés adókkal és járulékokkal megnövelt költségeit.

Határozati javaslatok:

„ Széles körű szakmai és társadalmi egyeztetéssel meg kell alkotni az államháztartási törvényhez kapcsolódó szaktörvényeket, amelyek az állam szerepvállalását meghatározzák a művészeti területeken, s ezek szellemében az éves költségvetési törvény keretében (valamint az önkormányzati költségvetésekben) biztosítani kell a művészeti intézmények alapfeladatának ellátásához szükséges pénzeszközöket, továbbá művészeti területen meghatározó jelentőségű alapok és a közalapítványok garantált és értékálló támogatását.

- Meg kell határozni a kiemelt nemzeti alapintézmények körét és ezeknek feladatukhoz és rangjukhoz méltó kiemelt mértékű és a mindenkori költségvetési vitától kevéssé függő, garantált támogatást szükséges biztosítani.

- A felsőoktatási törvény módosítása során szükséges megvizsgálni a művészeti felsőoktatási intézmények helyzetét egyrészt a többi felsőoktatási intézménytől való eltéréseik, valamint az egyes intézmények egymástól való különbözőségük megállapítása céljából.

- Megfelelő - a szakmai szervezetek ellenőrző képességét erősítő - jogszabályokkal szélesebb körű felhatalmazást kell adni a szakképesítési előírások számonkérésére, gátat szabva a kontárkodásnak, a képzetlensége miatt olcsó munkaerő foglalkoztatásának.

- A non-profit törvény előkészítése során meg kell vizsgálni azt, hogy milyen eszközökkel lehet a költségvetési támogatásokat kiegészítő egyéb forrásokat bevonni a kultúra illetve a művészeti élet finanszírozásába egy kultúra-

barát adórendszer és a piacconform támogatási mechanizmusok ösztönzése révén.

- A közalkalmazotti munkakörben foglalkoztatott munkavállalók számára biztosítani kell a hároméves megállapodásnak megfelelő ütemű béremelkedéseket, ide értve a kötelező pótlékrendszer (egyres művészi és vezetői munkakörök pótléka, a művészeti díjakhoz kapcsolódó pótlék, a táncművészek esetében a behatárolt aktív időszak miatti korpótlék stb.) kialakítását is, továbbá a nemzeti alapintézmények bérviszonyait a Kjt. szabályain is túlmutató keretben szükséges megállapítani.

- A művészfoglalkoztatás helyzetét és ezzel összefüggésben társadalombiztosítási, adózási és érdekvédelmi környezetét javasoljuk együttesen áttekinteni.

- Kezdeményezzük a hatályos szabályozás felülvizsgálatát és módosítását a szabadfoglalkozású művészek munkanélküli ellátási lehetőségének megerősítése céljából.

- A művészek foglalkoztatási gondjainak hatékonyabb megoldása érdekében létre kell hozni avagy a létező szervezeti struktúrára építve (Országos Szórákkoztató-zenei Központ) az állami munkaerő-piaci szervezetek feladatait a művészeti területen átvállaló szervezetet.

- Európai minták szellemében szükség van arra, hogy a Ptk., illetve a munkajog szabjon meg olyan általános szerződési keretfeltételeket, amelyek csökkentik a megbízó erőfölényét azokkal szemben, akik csak sajátos munkaerőjüket tudják a piacra vinni. Kötelező erővel kell garantálni számukra a munkavállalókat általában megillető munkakörülményeket és szociális jogokat.

- Ismételten javasoljuk az önálló művészeti tevékenységet folytatók személyi jövedelemadó rendszerében a korábbiakban megfelelőnek bizonyult méltányos költségátalány rendszer újbóli bevezetését, vagy az átalányadózás lehetőségének kiterjesztését e tevékenységekre is.

Budapest, 1996. május 20.
Művészeti Szakszervezetek Szövetsége

Till Jung / Lothar Borchner/ Mathias Gebert*

Das Orchester 1/95

- *Orvosi egyetem, Hannover

Az első fogak terhelésének és mozgásának vizsgálata

Először a hannoveri egészségügyi főiskolán készült klinikai kísérleteken alapuló tanulmányban foglalkoztak a rézfúvósok felső metszőfogaira ható erővel.

Az eredményekből kiragadott példák bizonyítják, hogy a fogak kilazulása függ az ajkak erősségétől, a játéktípustól és a hangszerstől is. A fogazat károsodásának kompenzálására, illetve megelőzésére egy levehető fogsínt ajánlanak.

Bevezetés és a probléma

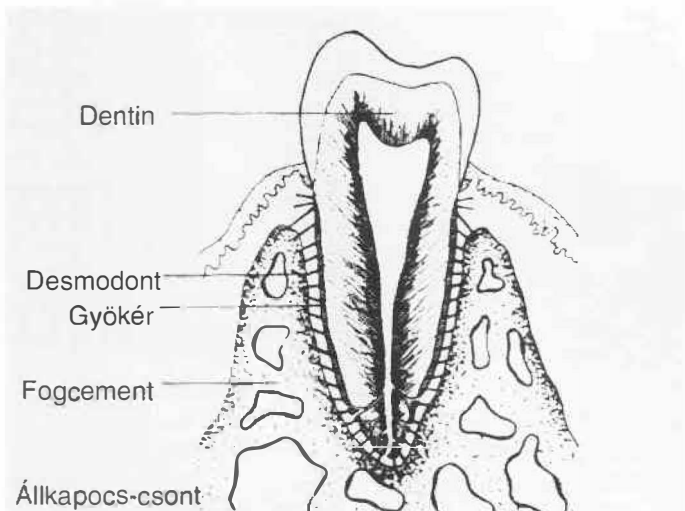
A kezdők „első benyomása” a metszőfogak fokozott igénybevétele, melyet a tapasztalt fúvós megpróbál csökkenteni, a virtuóz pedig már nem is veszi figyelembe.

„Mekkora a terhelés? Bírnák-e a fogaim a károsodott gyökerek ellenére hosszú távon?” Ezekkel a kérdésekkel fordult egy érettségiző lány a fogorvosához, aki harsonázni szeretett volna.

Még specialisták sem tudtak erre - az egyébként még pályaválasztási szempontból is fontos kérdésre - megfelelő választ adni. Ugyan végeztek méréseket egy eljárással a metszőfogakra ható erőkkel és az anizotróp izomtevékenységgel kapcsolatban, de, hogy játék közben milyen erők hatnak a fogakra azt eddig még nem vizsgálták. Ez adta az okot annak a doktori disszertáció megírásának, mely a metszőfogakra ható erőkkel, és a metszőfogak mozgásával foglalkozik.

Módszer és anyag

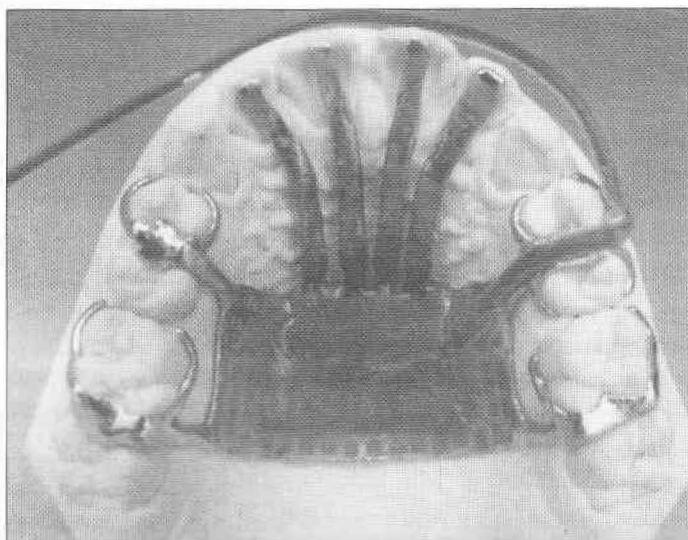
A legegészségesebb fog is megmozdítható minden nagyobb erőhatás nélkül, mert a fog a csonthoz sok kis szálcscával kapcsolódik. (1. ábra)

A fog tartószervei a csontban.

A fog maximális elmozdulása 120-140µ lehet egészséges fog esetén

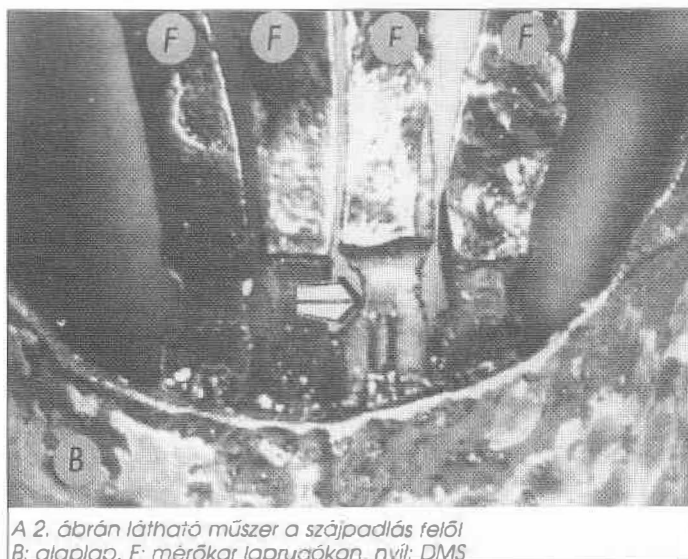
Ezért még egy eper magocskát is tudunk érzékelni. Ha egy nagyobb akadály kerül a fogak útjába, pl.: cseresznyemag, akkor az érzékelés egy védőreflexet vált ki, amely megakadályozza a további ráharapást. A fogak nemcsak függőlegesen, hanem előre-hátra is tudnak mozogni megfelelő nyomásra. Játék közben a fogakat könnyen túlterhelhetjük. A fogak felületére ható erők mérésére M. Gebert és L. Borchers egy műszert fejlesztettek ki: egy fémlap - hasonló, mint egy híd - az oldalsó fogakhoz kapsokkal hozzáerősítve. A mérőkarok vékony laprugókkal kapcsolódnak a központhoz, és a metszőfogakat éppen a vágó élnél finoman érintik. (2. ábra.)

Mérőszervezet az első fogak mozgásainak mérésére: Fémlap a felső állkapocs maketten tartó és támasztó kapsokkal, amelyek az alaplapot erősítik a fogakhoz. Az első fogak mérőkarjai laprugókkal az alaplaphoz erősítve

2. ábra

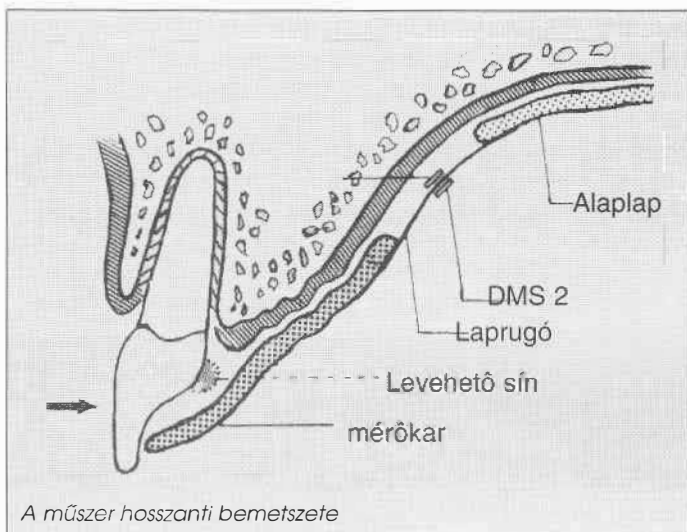
Minden laprugó szájpaddás felőli oldalán egy nyúlásmérő csík van. (DMS) (3. ábra)

A 2. ábrán látható műszer a szájpaddás felől
B: alaplap, F: mérőkar laprugókon, nyíl: DMS

3. ábra

Amennyiben a rugó meghajlik, a DMS-ek rögtön érzékelik a mozgást. Ezáltal változik a rugók elektromos ellenállása: a mechanikai mozgás elektromosan érzékelhető lesz. (4. ábra) Az elektromos vezetékek a DMS-től a szápadláslemezhez, onnan pedig egy központi kábellel az oldalsó fogak felett a szájból egy többcsatornás erősítőhöz vezetnek. (5. ábra)

4. ábra

A mért utak, mint feszültségváltozások jelennek meg képernyőn, vagy az oszcilloszkópon. Közben minden értéket regisztrálnak: nyomáserő, a fogak elmozdulásai, hangmagasság és hangerő tekintetében. Ezzel a módszerrel tíz hobbyzenéssel - akik más hangszereken is játszottak - 18 anyagot készítettek, melyek egy skálát és egy kitartott hangot - ezeket különböző módon (legato, staccato, stb.) eljátszva - tartalmaztak.

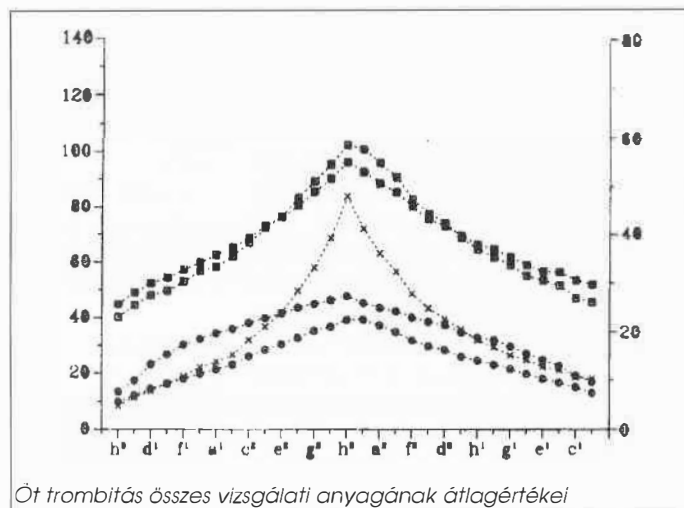
Kísérleti helyzet, vezeték a baloldali szájszegletből a többcsatornás erősítőhöz. A kijelzők a kilengés mértékét mutatják. Baloldali kijelző: 12 (jobbaldali, oldalsó metszőfog) ca. 25% kilengés. A két középső kijelző: 11/21 (középső metszőfogak) ca. 48%. Jobboldali kijelző 22 (baloldali oldalsó metszőfog) ca. 75%. 100 %-os kilengés = 200 μ

5. ábra

Eredmények

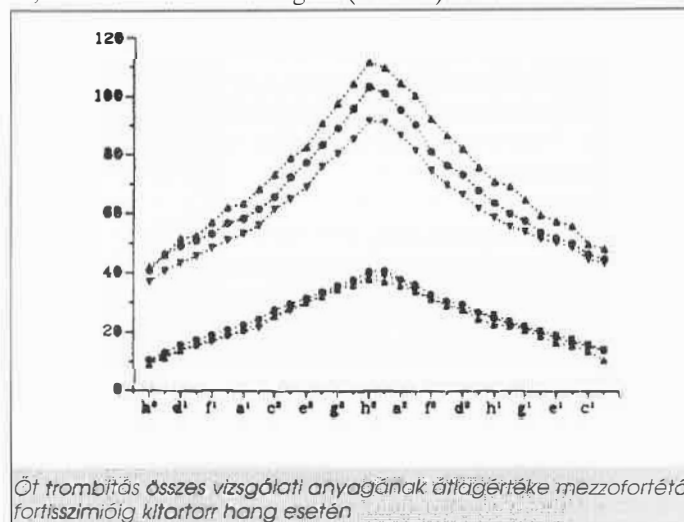
A kiválasztott példák (1. Hangmagasság, játékmód; 2. Hangszer és fogállás; 3. Hatásfok; 4. Fogorvosi intézkedések;) az alábbiakban felsoroltak hatását mutatják:

1. Hangmagasság és játékmód: a hangmagasság és a hangerő növekedésével nő a fogakra ható nyomás. (6. ábra)

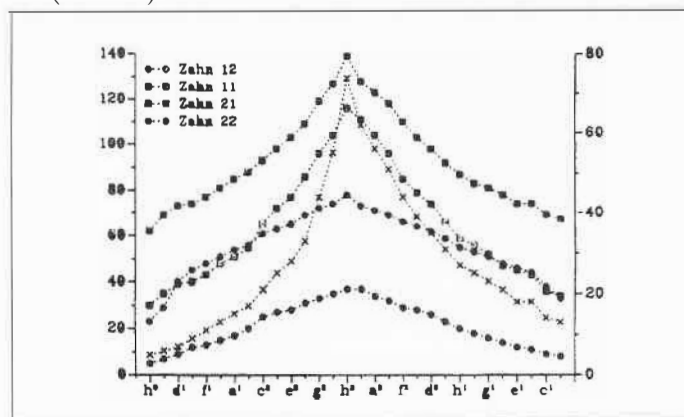
6. ábra

Ezeket a felismeréseket a táblázatokon minden metszőfogra levetítve, egyenként lehet látni. A trombita átlag értékeinél, a hangerő növekedésével jelentősen mozognak a középső, és kevésbé a szélső fogak. (7. ábra)

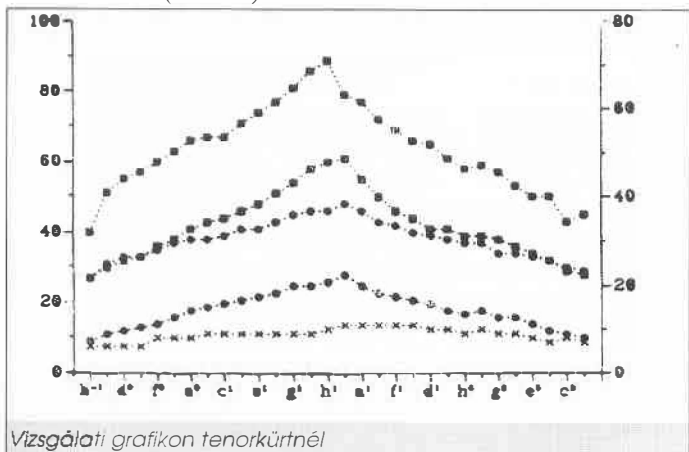
7. ábra

2. Hangszer és fogállás: Egy metszőfog, mely az első fogak ívétől beljebb van, a trombita még magas és erős hangok fújása esetén sem nyomja annyira, mint egy kiálló fogat. (8. Ábra)

8. ábra

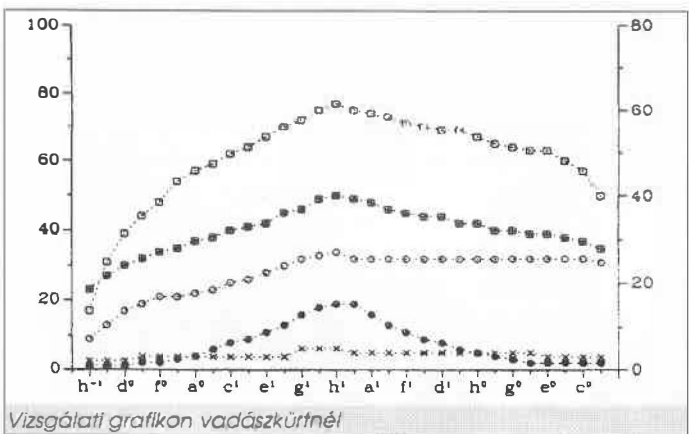
A kürtfúvóka inkább a szélső fogakra fekszik fel, a 12-es fog mégis védve marad, mert az ajkakon keresztül az erő a bal és középső fogakra hat, miközben a jobb 21-es meglehetősen lazán marad. (9. ábra)

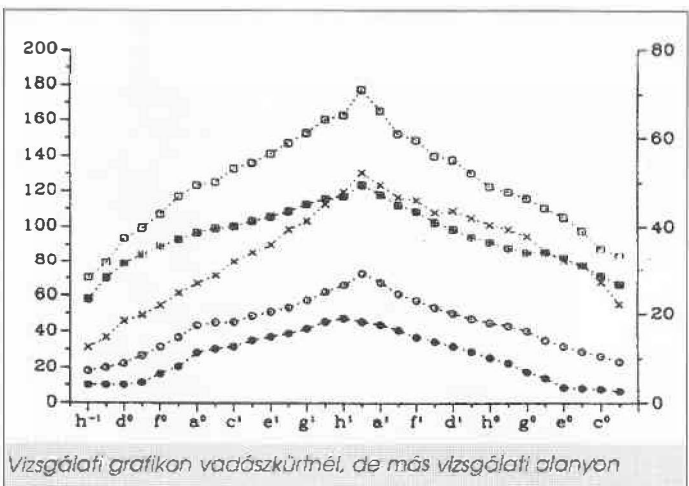
9. ábra

3. Hatásfok: A nyomás ami a szájra és a fogakra hat, hangszerenként és személyenként változó. Ez ugyanúgy érvényes kezdőkre, akik a fúvókát erősebben nyomják a szájukhoz, mint a haladókra. Azok között akik egy hosszabb tanulási periódust abszolvtáltak, nagyobbak a különbségek. (10. és 11. ábra)

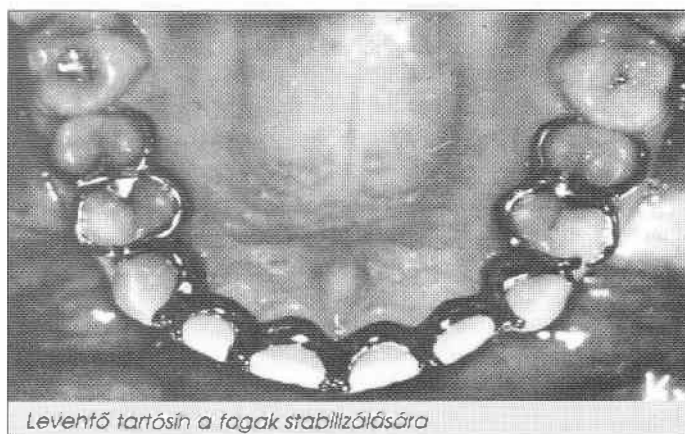
4. Fogorvosi Intézkedések: A tanuló, aki meglazult metszőfogaival fordult fogorvosához (ezáltal elindítva e vizsgálatot) egy levehető fogsínt kapott mind felső, mind alsó metszőfogaira. (12. ábra)

10. ábra

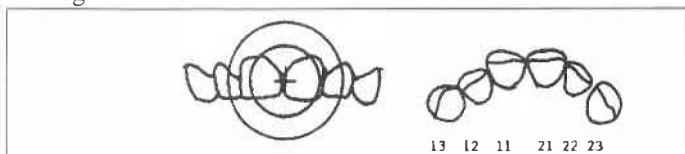
11. ábra

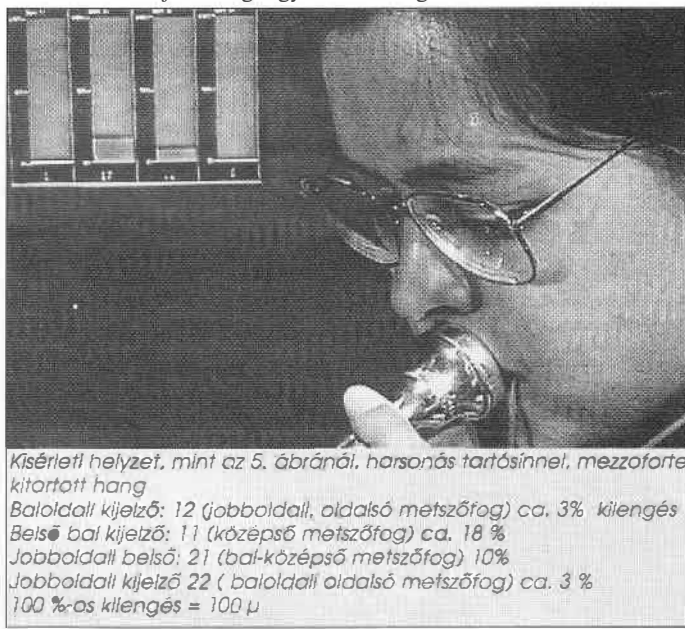
Levehető tartósín a fogak stabilizálására

12. ábra

A fogak számozása:

A sín használatával sikerült a fogak mozgását a felére csökkenteni. Ez a jelenség figyelhető meg a 13. ábrán.

Kísérleti helyzet, mint az 5. ábránál, hároms tartósínnel, mezzoforte kitarthatott hang
Baloldali kijelző: 12 (jobb oldali, oldalsó metszőfog) ca. 3% kilengés
Belső bal kijelző: 11 (középső metszőfog) ca. 18 %
Jobboldali belső: 21 (bal-középső metszőfog) 10%
Jobboldali kijelző 22 (baloldali oldalsó metszőfog) ca. 3 %
100 %-os kilengés = 100 μ

13. ábra

Tanulságok a gyakorlatban

Ez a műszer 1 μ érzékenységgel működik. Alig befolyásolja az anizacot. Az eredmények ismeretében a zenészek számára a legfontosabb információk:

- 1.) A legmagasabb hangoknál és fokozott hangerőnél a fogak kimozdulásai a normál érték tizenegyszeresét is elérhetik (vadászkürt)
- 2.) A fogak fúvóka által történő terhelése és a fogak ívben való elhelyezkedése ugyan összefügg, de az ajkak mégis jobban befolyásolják az erő eloszlását. (8., 10. ábra)
- 3.) Egy egészen kicsi nyomás esetén is egy középső metszőfog több, mint 80 μ -t mozdul el.
- 4.) A fogsín kevésbé használható laza fogak rögzítésére, mert nem a hosszirányban ható erőktől véd. A függőleges irányú erők tompítása által viszont megelőzi a fogak kilazulását.

A Miskolci Szimfonikus Zenekar rendezésében Mozart: Figaró házassága

Mozart egész életét végigkíséri az opera műfaja. Tizenegy évesen írja az elsőt, s halála évében komponálta a Varázsfüvelőt és a Titust. A Figaró házassága, pontosabban Figaró lakodalma, Beaumarchais vígjátékából Lorenzo de Ponte szövegére készült, és 1786. május 1-jén császári parancsra mutatták be óriási sikerrel. Bécsben ebben az évben még nyolcszor adták elő. Mozart remekműve a szerelemről énekel a legtisztább zenei eszközökkel, csodálatosan rajzolva sorsokat, karaktereket, emberséget.

A Miskolci szimfonikus Zenekar és a Junge Oper Wien kapcsolata éppen 10 esztendő. Wolfgang Gabriel professzorral az első külföldi vendégszerepléseken éppúgy ezt az operát játszották, mint a mostani miskolci koncerten. Rendkívül jó hatással van Gabriel a zenekarra. Vezénylőse pontos, nem erőszakos, mindig zenei indíttatású. Láthatólag és hallhatólag szívesen játszanak a kezére, így elmondható, hogy magas színvonalú zenei estnek lehettünk a tanúi. Mondom ezt azzal együtt, hogy a nemzetközi operacsténekei különböző hangig adottságokkal rendelkeznek. Tény azonban, hogy valamennyien tisztán és pontosan énekeltek, nagyszerűen tudták a szerepüket. A Bécsi Zeneakadémia hallgatói közül kiemelkedett Figaró megszemélyesítője, Peter Daalisky

(Bulgária), aki nemes, érces basszbariton hanggal rendelkezik és nagyszerűen komédiázik. Partnere, Susanna, Siranous Tsalikian (Görögország) inkább kulturált előadóművészetével tűnt ki. Igen összetett szerep Almaviva grófé, a hatalom birtokosa, férj, csábító. Ezt a központi figurát nem találták meg Kyung-Won Minben (Dél-Korea). Hangja kicsiny, sokszor csak magának énekel, nem igazán érzi otthon magát a színpadon. Tetszett viszont a japán Yumi Morino grófnőalakítása. Kezdeti bizonytalanság után egyre kifejezőbb énekléssel örvendtette meg a közönséget. Cherubin - Ingrid Hofer (Ausztria) nevezetes áriáival és kedves játékkal aratott sikert. Kisebbszerepekben még két dél-koreai énekest halottunk. Bartolo doktor és Antonio kertész alakját kiváló magyar basszus énekes, Érdi András jelenítette meg. Nagy jövő előtt áll.

Osszességében elmondható, hogy az opera- és zenebarátoknak egyaránt élményt jelentett a Mozartmű olasz nyelvű keresztmetszete, melynek megértését kiválóan segítette a cselekményt, jeleneteket „mesélő” Kulcsár Imre.

Barta Péter
- Déli Hírlap -

EGY MISZTIKUS ÉLMÉNY

Liszt oratóriumának weingarteni előadása megkoronázta a Bóden-tavi fesztivált
(részletek Anton Warrentmannak a koncert után megjelent kritikájából.)

Az idei Bóden-tavi fesztiválsúcspontja volt a Pünkösd-hétfőn a weingarteni bazilikában Liszt „Krisztus” című oratóriumának előadása.

Az MRTV Szimfonikus Zenekara és Énekkara Peskó Zoltán vezényletével, magyar, orosz és olasz szólisták közreműködésével a zsúfolásig megtelt Bazilika közönsége előtt hatásosan bizonyították e mű kulcsszerepét az oratórium műfajában.

Hogy ez a grandiózus, ritkán hallható mű - amelynek húzások nélküli előadási ideje több, mint 3 óra - miért csak egy ilyen fesztivál keretein belül szólaltatható meg, a weingarteni koncert után egyértelművé vált: ezzel az oratóriummal csak egy professzionális kórus birkózik meg, és a legkiválóbb zenekarokat és szólistákat is rendkívül magas követelmények elé állítja.

Weingartenben - szerencsésen - az előadói gárda minden tekintetben első osztályú volt

A kórus hangzása minden hangfekvésben teljesen homogén, széles dinamikáját magas zenei intenzitással uralja.

A zenekar csodálatos, puha fúvóhangzása a hatalmas bazilikában is kamaramuzsikáló finomságokat mutató vonóskar végtelen precizitásával társult.

A szólóénekesek teljesen alárendelték magukat a mű fennkölt karakterének, a kvartett-részben is mellőzve minden egyénieskedést ami a hangzás kárára vált volna.

Az evangélikus templomi-zenész családból származó Peskó Zoltán csodálatosan hagyta a zenét áradni. Azokhoz a karmester egyéniségekhez tartozik, akiknek nincs szüksége fölösleges mozdulatokra, hogy a zenészek és az énekesek azonosulni tudjanak vele.

Amikor a kilencven perces első rész után félórás szünetet tartottak, hihetetlennek tűnt, hogy már ennyi idő eltelt.

A közel ezer hangverseny-látogató ezt a koncertet lélegzetelállító, misztikus élményként élte meg.

Minden, ami a fújáshoz kell... + Premier és Paiste képvisolet

Csíder Károly
Fafúvó hangszerész
mester

F·N
TRADE
MUSIC

Novotny Antal
Rézfúvós hangszerész
mester

1081 Budapest, VIII. kerület, Kiss József u. 1014. Telefon: 114-5637, Fax: 210-2790

Igen Tisztelt Szövetség!

Szeretnék néhány észrevételt tenni zenekari kultúránk érdekében:

Minél több kamaramuzsikusk és szólista van egy zenekarban, annál magasabb színvonalú a zenekar is.

Akár kamarakonzertokról, akár szólókoncertekről van szó, mindenképpen az egyéni gyakorlásra van a hangsúly. Enélkül - mint tudjuk - sajnos nem lehet egy bizonyos szint fölé emelkednünk.

A kamarázás nagy előnye, hogy hallgatni kell egymást zenélés közben, ami a zenekar szempontjából sem lehet közömbös. A „hátránya“ is ebből fakad, mivel nem lehet elbújni a szólamtársaink mögé kísérleti hangzással.

Biztos vagyok benne, hogy minden zenekarnak jót tenne, ha minél több tagja kamaraegyüttesben és/vagy szólistaként is muzsikálna. (Külföldön ez már bevált gyakorlat.) Ez nem könnyű feladat, mert rengeteg időt, gyakorlást és szervezést igényel egy ilyen rendszeres munka.

Ezért úgy gondolom, hogy először azokat az együtteseket és szólistákat kell támogatni, akik már tettek ilyen irányú lépéseket. (pl. versenyek, kamara- vagy szóloestek támogatása)

Nagy problémát jelent egy versenyen való indulás is (nevezési díj, utazás, szállás, ellátás). Ezekre a költségekre nyújthatna támogatást a szövetség. Azt persze meg lehet szervezni, hogy egy koncert fejében történjen a hozzájárulás, ahol az illető kamaraegyüttes v. szólista eljátszandó a versenyanyagát, ezáltal biztosabbá téve azt. A győztes(ek)nek pedig a zenekarok - mint a karmesterverseny során is - bemutatkozási lehetőséget biztosítanak. Ebben az esetben mindenki jól járna, mivel a zenekarok viszonylag olcsón juthatnának hozzá kitűnő szólistákhoz, az illető pedig szólistaként is bemutatkozhatna a nagyközönség előtt.

Tisztelettel:

Boldoghy Kummert Péter
a Magyar Állami Operaház nagybőgő-szólamvezetője

Nagybőgőshír

Hosszú évek óta szeretnénk tenni valamit a nagybőgőkultúra további fejlődéséért. Ezért határoztuk el, hogy lehetőséget biztosítunk az egymástól távol működő tanárok és fiatalok számára egy verseny keretében történő találkozásra, tapasztalatcsere és megmérettetésre.

Talán nincs is olyan nagybőgős Magyarorszá-

gon, aki közvetve tanárán keresztül vagy közvetlenül ne Montág Lajos vagy Tibay Zoltán professzorok neveltje lenne. Ezért személyes érzelmeinknek is hangot adunk, amikor ezt a rendezvényt Tibay tanár úr emlékének kívánjuk szentelni.

Június 17-én és 18-án az ország főiskolásai részére kétfordulós versenyt rendezünk a Régi Zenekademia épületében. Ugyanott 17-én este 18 órakor Tibay professzor egykori növendékei - zenekaraink elismert tagjai - adnak hangversenyt.

A rendezvényekre minden érdeklődőt szívesen látunk. A két eseménydús napot egy tavalyihoz hasonlóan sikeres mesterkurzus előzi meg 15-én és 16-án 10-13 óráig, amit Jorma Katrama világhírű finn professzor tart. Jelentkezni a konzervatóriumok főtárgy tanárainál lehet.

*Ruzsonyi Béla,
Kubina Péter*
a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanárai

CORPUS

HANGSZERKERESKEDÉS ÉS JAVÍTÓMŰHELY

F. Lorée, H. Selmer, J. Püchner, Moosman, Fox,
Leblanc, Moeck, Küng, Mollenhauer, Aulos,
The Early Music Shop

Nyitvatartás, hétfőtől péntekig 9-18 óráig

Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola

1052 Budapest, Semmelweis utca 12. - Telefon: (36-1) 118-2044 - Telefon/fax: (36-1) 266-6547

Fuvolás tábor

Hódmezővásárhely 1996. július 1-10.

„Zene határok nélkül“

Balassagyrmat 1996. július 21-31

(hegedű, fuvola, magánének,

gitár, cselló, kamarazene)

Jelentkezés: Balassagyrmat,

Zeneiskola

Apróhirdetések

Keresünk németül beszélő zenészt (egyetemistát) zenekari és kompozíciós gyakorlattal operettzene hangszereléséhez kb. 3 hétre Ausztriába. Kérem a jelentkezéseket írásban a következő címre:
G. HERMANN - SCHMIDTBAUER A.
5020 SALZBURG - IGNAZ MARRERSTRASSE 44.

Hangszer, vonó eladó!

Mesterhegedűk, brácsák, hegedűvonók kezdőknek és haladóknak eladók.
Telefon: (06 34) 317-740

KÜLFÖLDI UTAZTATÁS

8 személyes FORD mikrobusszal kedvező feltételekkel bel- és külföldi utaztatást vállalok.
Bolyky József 06-37/319-048

A festői kisváros - Baja vendégszeretettel és kitűnő környezetével várja a világ minden tájáról érkező muzikusokat. A város fekvése, klímája jó lehetőséget biztosít a munkára, sportolásra, pihenésre egyaránt. Ebben az évben 12. alkalommal nyitja meg kapuit a

Pro Musica Nemzetközi Nyári Akadémia azoknak a fiataloknak, akik intenzív zenei továbbképzést szeretnének kapni, vagy nemzetközi versenyekre készülnek.

A Nyári Akadémia támogatói:

Polgármesteri Hivatal - Baja
Művelődési és Közoktatási Minisztérium

Artisjus Alapítvány
Előadóművészek Jogdíj Alapja
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány

Pro Musica Kulturális Fórum Alapítvány
Liszt Ferenc Zeneiskola Baja
Weiner Leo Alapítvány

Információk

A Nyári Akadémia 1996. augusztus 1-jén 18 órakor kezdődik.

Jelentkezési határidő: 1996. június 15.

A jelentkezési lapokat a következő címre küldjék:

Pro Musica Nemzetközi Nyári Akadémia

Acsai Erzsébet 6500 Baja, Kígyó u. 25.

Egyéb információk kérhetők:

Horváth Györgyi táborvezető Tel.: 79/325-550
Csetényi Gyula művészeti vezető Tel.: 1/321-7514 fax: 1/322-8207

Részvételi díj: 12.000 Ft. mely összeg magában foglalja a szállás, étkezés, zeneoktatás, korrepetíció, gyakorlás, kamarazenélés és kirándulás költségeit.

Az összeg bármely OTP-bankban befizethető a következő számon: 11707024-20352835 Pro Musica Alapítvány

Cím: OTP VII. ker. Fiók

1077 Budapest, Király u. 49.

A szállás címe: 6500 Baja, Deszkás u. 2. Tel.:

Nemzetközi klarinétos tábor

Információk

Tábor helye:

Bátonyterenye-Szorospatak

Időpont: 1996. augusztus 18-28.

A tábor vezetője: *Venter László*

Művészeti vezető: *Balogh József*

Részvétel:

Zeneiskolák, szakközépiskolák, főiskolák tanulói és hallgatói részére korhatár nélkül.

A tábor anyaga:

Klasszikus zene, modern zene, különböző stílusok választás szerint
Szólódarabok, duók, triók, quartettek, klarinétzenekar

Egyéni technika fejlesztése

Tanárok:

Robert Riseling	- University of Western Ontario, Kanada
Marcus Eley	- Rico International, USA
Balogh József	- az MRT Szimfonikus Zenekarának első klarinétosa
Varga István	- az ÁHZ első klarinétosa
Dittrich Tibor	- a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanára
Kraszna László	- a Bartók Szakiskola tanára
Somorjai G. Lehel	- klarinéttanár
Venter László	- klarinéttanár

Előzetes programok:

Nyitókonzert - Budapest Klarinét Quartet

Workshopok - Bob Riseling - Marcus Eley

Jazz kurzus - Dr. Molnár Gyula

Augusztus 20. Vidám műsor meghívott vendégművészekkel

Aug. 24. Zeneiskolai tanárok találkozója - Szedegé a szó - „3 végzetes hiba, amit kezdő klarinétosok elkövetnek” - *Balázs György, Baranyai György, Paragi Jenő* -

Nádazzunk és fúvókázzunk Balogh Józseffel
Színpadi mozgás és illemtan - Dunai Tamás színész és klarinétművész

Mese este - Nyugdíjas kollégáink mesélnek
Várható még a táborba az amerikai „Arts Duo”
- Burton Beerman és Celeszta Haraszi

Részvételi díj: I. kategória 12 500 Ft - kettő-, háromágyas zuhanyzós szobákban

II. kategória 9 500 Ft - három-, négyágyas szobák zuhanyzó nélkül

III. kategória 8 500 Ft - sokágyas szobában (korlátozott számban a jelentkezések sorrendjében igényelhető)

Információ és jelentkezés:

Alapfokú Művészeti Iskola - Venter László igazgatónál
3070 Bátonyterenye, Molnár S. u. 2.
Telefon: 32- 353 185

**Zeneszerzői pályázat
„vasutas induló” írására**

A MÁV Rt. valamint a Magyar Fúvószenészek és Fúvós-együttesek Társasága pályázatot hirdet vasutas induló(k) megírására az első hazai gőzüzemű vasútvonal megnyitásának 150. évfordulója tiszteletére.

A pályázat célja: méltó módon megemlékezni az első hazai vasút megteremtőiről; a vasúttal, vasutasokkal kapcsolatos ünnepek, zenei alkalmak repertoárjának bővítése.

A pályázat feltételei: 5 percnél nem hosszabb, a hagyományos indulók formavilágát követő fúvószenekari darab, hagyományos fúvószenekari összeállításban.

Egy zeneszerző több művel is pályázhat, a pályázat jelíggel. A pályamű három példányban küldendő be, amelyeken a szerző neve helyett csak a választott jelíge szerepel. Beküldendő továbbá egy, ugyanezen jelíggel ellátott zárt boríték, amely tartalmazza a szerző nevét, lakcímét, valamint nyilatkozatát, hogy a pályamű a nevezési feltételeknek megfelel.

A pályaművek benyújtási határideje 1996. augusztus 31.

Eredményhirdetésre 1996. október 1-ig kerül sor.

A bírálóbizottság tagjai: Hidas Frigyes zeneszerző, a Magyar Fúvószenészek és Fúvós-együttesek Társaságának elnöke;

**2. Nemzetközi Zala-Fesztivál
1996 augusztus 17-30**

Fiatal hegedűs tehetségek kurzusa augusztus 17-27-ig	- Jorge Sutil, Montevideo
részvételi díj (980 DM)	
Hegedű mesterkurzus augusztus 22-30-ig	- Prof. Stefan Gheroșiu, Bukarest
részvételi díj (870 DM)	
Zeneszerzés kurzus augusztus 17-30-ig	- Prof. Dieter Acker, München
részvételi díj (480 DM)	
Kamarazene kurzus augusztus 17-30-ig	
Művészeti vezető: Popa Tivadar	
Jelentkezés:	
Benediktenwand str. 42 - 81515	
MÜNCHEN	
Tel./Fax: 49 (0) 89-643738	
Bank:	
Postgiro München, BLZ 700 100 80	
Konto 521 191 806	
	- Prof. Dieter Acker, / vezető
	- Jörg Bierhance / asszisztens
	- Therese Dussaut / zongora
	- Lakatos Katalin / zongora
	- Prof. Nakao Sonoko / zongora
	- Drahos Béla / fuvola
	- Teo Arias / hegeű
	- Popa Tivadar / brácsa
	- Székely Attila / cselló
	- Kostyák Botond / nagyböngő

Lendvay Kamilló zeneszerző, a Magyar Fúvószenészek és Fúvós-együttesek Társaságának társelnöke;

Bogár István zeneszerző, a Magyar Fúvószenészek és Fúvós-együttesek Társaságának elnökségi tagja.

A mű bemutatója és a díjátadás 1996. október 25-én délután 4 órakor lesz a Zeneakadémia Nagytermében, a Pécsi Vasutas Koncert-fúvószenekar jubileumi díszhangversenyén.

Díjak: I. díj: 100.000,- Ft
II. díj: 60.000,- Ft
III. díj: 40.000,- Ft

A pályaműveket a következő címre kérjük küldeni: Magyar Fúvószenészek és Fúvós-együttesek Társasága, 1011 Budapest, Bem rakpart 6.

A zsűri a díjakat megoszthatja vagy visszatarthatja.

A zsűri döntése ellen fellebbezésnek helye nincs.

A műveket a FAM Zenei Kiadó adja ki és forgalmazza.

MÁV Rt. Magyar Fúvószenészek és Fúvós-együttesek Társasága

III. Balatoni Nemzetközi Zenei Verseny

1996. június 27-30.

27. - 30. Juni 1996

June 27th - 30th, 1996

Veszprém

(Balaton - Plattensee - Lake Balaton)

Rendezők - Veranstalter - Organizers

INTERKULTUR Nemzetközi Zenei

Verseny Alapítvány

Förderverein INTERKULTUR e. V.

Stiftung Internationale

Musikwettbewerb

INTERKULTUR - International

Music Competitions

Foundation e. V.

és und and

a Magyar Fúvószenészek és

Fúvós-együttesek Társasága (a WASBE

magyarországi tagszervezete)

Weltverband der Symphonischen

Balsrorchester und Ensembles

(WASBE) - Ungarische Sektion

WASBE World Assiocoation of

Symphonic Bands and Emsembles,

Hungarian Section

Veszprém Városi Művelődési Központ

Städtische Kulturzentrum, Veszprém

Local Community Art Centre,

Veszprém

**Hangszerkereskedelmi és
szolgáltató Kft.**

1077 Budapest,
Almássy u. 4-6.

(Almássy tér és a
Dohány utca között)

Tel./fax:

141-7061

Nyitva:

hétfő-péntek

9.30 -tól 18.00-óráig

**Új és használt hangszerek vétele, eladása,
igazságügyi szakértő véleményezése, szakbecslése.**

Vonós, pengetős hangszerek készítése, javítása.

**Alkatrészek, tartozékok, kiegészítők forgalmazása:
húrok, vonók, tokok, huzatok, állványok stb.**

MÁV Szimfonikus Zenekar

- VI. 15. ZAK**
Lukács M. bérlet 8.
Puccini: Le villi
Gál Tamás Budapesti
Akadémiai Kórustársaság
- VI. 19. ZAK**
Erdélyi M. bérlet 8.
Csavlek Etelka és
Takács Tamara zenekari
estje
vez.: Gál Tamás

Miskolci Szimfonikus Zenekar

- VI. 28.** Diósgyőri Vár
Oratórium-est
Liszt: Szent Erzsébet legendája
km.: Magyar Állami
Énekkar,
vez.: Kovács László
- VII. 1-11** II. Nemzetközi
Karmesterkurzus
Jurij Szimonov vezetésével
- 12. Nemzeti Színház**
- 13. Nyírbátor**
Wagner:
Lohengrin, előjáték,
Trisztán és Izolda előjáték
és szerelmi halál,
Beethoven: IX. szimfónia
Magyar Állami Énekkar,
vez.: Jurij Szimonov

Magyar Rádió és Televízió Szimfonikus Zenekara

- VI.11. 19:30 ZAK**
Schubert-Schumann
-bérlet VI.
vez.: Vásáry Tamás
- Schumann: Manfréd - nyitány
Schubert: I. szimfónia
Schumann: Gordonkaverseny
Km.: Gustav Rivinius
- VI. 20. 19:30 ZAK** Nyári bérlet II.
Vez.: Vásáry Tamás
- Mendelssohn: Szentivánéji álom -
kísérőzene
Km.: MRT Énekkara,
Bánsági Ildikó, Kerekes
Éva, Blaskó Péter - próza
Szólisták: Kertesi Ingrid,
Németh Judit
- VII. 4.19:30 ZAK** Nyári bérlet III.
Vez.: Pier Giorgio Morandi
- Nicolai: Windsori víg nők -
Nyitány
- Ravel: Bolero
Respighi: Róma kútjai
Róma fenyői
Római ünnepek
- VII.10. 19:30** 6-os stúdió
Vez.: Vásáry Tamás
- Jolivet: Hegedűverseny
Bartók: Hegedűverseny
Km.: Devy Erlih

BM Duna Szimfonikus Zenekar

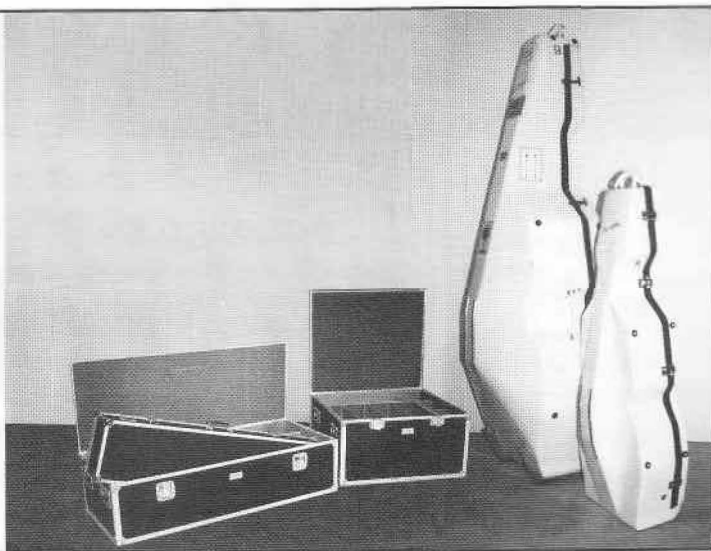
- VIII.8. 20.00 Duna Palota**
„Duna Koncert“
- VIII.9. 20.00 Duna Palota**
„Opera Gála“
- VIII.10. 20.00 Duna Palota**
„Duna Koncert“
- VIII.15. 20.00 Duna Palota**
„Duna Koncert“
- VIII.16. 20.00 Duna Palota**
„Opera Gála“
- VIII.17. 20.00 Duna Palota**
„Duna Koncert“
- VIII.22. 20.00 Duna Palota**
„Duna Koncert“
- VIII.23. 20.00 Duna Palota**
„Opera Gála“
- VIII.24. 20.00 Duna Palota**
és 29.-én
„Duna Koncert“
- VIII.20. 20.00 Duna Palota**
„Opera Gála“
- VIII.31. 20.00 Duna Palota**
„Duna Koncert“

Pop Art *Flügel, gitár, as, es*
Tervező
Kivitelező
Forgalmazó Kft

Hangszerek, alkatrészek, tokok

Speciális ládák, tokok méret utáni készítése, érzékeny eszközök (hangszerek, műszerek, erősítők, kamerák stb.) teherszállítására és tárolására. Vízhatlan borítás, tökéletes biztonság. Üveg-, és karbonszál erősítésű poliészter tokok, csellók és bőgők szállítására.

1022 Budapest, Eszter u. 14.
Telefon: 326-7442
Fax: 326-8831

Hirdessen!

Lapunk eljut a zenészekhez, zenekarokhoz,
zenei szervezetekhez, zenei műhelyekhez, iskolákhoz,
hangszerkészítőkhöz, hangszerészekhez,
valamint minden zenével foglalkozó intézményhez,
s a zeneszerető közönséghez egyaránt.

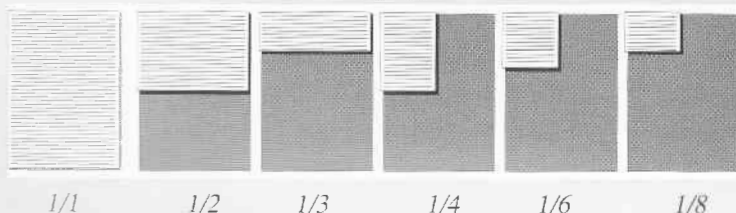
Áraink:	1/1 oldal	50 000 Ft+ÁFA
	1/2 oldal	25 000 Ft+ÁFA
	1/3 oldal	17 000 Ft+ÁFA
	1/4 oldal	12 500 Ft+ÁFA
	1/6 oldal	8 000 Ft+ÁFA
	1/8 oldal	5 000 Ft+ÁFA

Apróhirdetés (kb. 25 szóig) magánszemélyeknek
ingyenes, közületeknek 500 Ft

Az árak a hirdetés szerkesztési díját tartalmazzák.
A hirdetés több számra való előzetes lekötése esetén
árkedvezményt adunk.

Folyamatosan hirdetőik árkedvezménye hat számra 25%,
három számra 10%

Legyen a partnerünk, hirdessen velünk!

Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége
1068 Budapest, Városligeti fasor 38.
Telefon: 342-8927 - Fax: 342-8372

ZENEKAR

A MAGYAR SZIMFONIKUS ZENEKAROK SZÖVETSÉGÉNEK,
valamint a MAGYAR ZENEMŰVÉSZEK
és TÁNCMŰVÉSZEK SZAKSZERVEZETÉNEK közös lapja.

A szerkesztőség címe:

MAGYAR SZIMFONIKUS ZENEKAROK SZÖVETSÉGE
1068 Budapest, Városligeti fasor 38.
Telefon: 342-8927 - Fax: 342-8372

*

Felelős kiadó és szerkesztő: **POPA PÉTER**

Tördelés-szerkesztés: *Publicitás Print Kft.*

*

Nyomtatás: *Publicitás Print Kft.*

1021 Budapest, Tárogató út 26.

Telefon/fax: 274-26-01

Felelős vezető: A Kft. ügyvezetője

*

ISSN: 1218-2702

A Magyar Szimfonikus
Zenekarok Szövetségének tagjai:

BM Duna Szimfonikus Zenekar:
Cím: 1051 Budapest, Zrínyi u. 53
Tel.: 1173-142, Fax: 1172-773
Próbaterem: Budapest, 1101
Kerepesi u 53.
Telefon és fax: 117-5858

Debreceni Filharmonikus Zenekar
4025 Debrecen, Simonffy u. 11/c.
Telefon: (52) 412-395

Dohnányi Szimfonikus Zenekar
1221 Budapest, Anna u. 15/b.
Telefon és fax: 227-4021
Próba: 1074 Budapest,
Rottenbiller utca 16-22.
Telefon: 322-1488, fax: 267-8667

Győri Filharmonikus Zenekar
9022 Győr, Liszt Ferenc u. 13.
Telefon: (96) 312-452

Magyar Állami Hangversenyzenekar
1051 Budapest, Vörösmarty tér 1.
Telefon: 118-0162, 117-622/330

**Magyar Állami Operaház Budapesti
Filharmoniai Társaság Zenekara**
1061 Budapest, Andrásy út 22.
Telefon: 131-2550

**Magyar Rádió és Televízió
Szimfonikus Zenekara**
1088 Budapest, Bródy S. utca 5-7.
Telefon: 138-8326

**Magyar Szimfonikus Zenekar
Távközlési Zenei Alapítvány**
1094 Budapest, Páva u. 10-12.
Telefon: 215-5770, fax: 215-5462

MÁV Szimfonikus Zenekar
1088 Budapest, Múzeum u. 11.
Telefon: 138-4085

Miskolci Szimfonikus Zenekar
3025 Miskolc, Fábán u. 6/a.
Telefon: (46) 323-494

Pécsi Szimfonikus Zenekar
7621 Pécs, Kossuth utca 19.
Telefon: (72) 324-350

Szegedi Szimfonikus Zenekar:
6721 Szeged, Festő u. 6.
Telefon: (62) 316-927

**Szombathelyi Szimfonikus
Zenekar**
9700 Szombathely, Thököly u. 14.
Telefon: (94) 314-472

Sonata G-moll Violino Solo senza Basso di
J. S. Bach

The image shows a page of handwritten musical notation in red ink on aged paper. The score is for a solo violin part, titled "Sonata G-moll Violino Solo senza Basso di J. S. Bach". The notation is dense and expressive, featuring a variety of note values, slurs, and dynamic markings. The first staff begins with the tempo marking "Allegro". The music is written in G minor, as indicated by the key signature of one flat (B-flat) on the first staff. The score consists of ten staves of music, with the final staff ending with a double bar line and a fermata. The handwriting is fluid and characteristic of the 18th-century manuscript style.

Autograf fénykép: J. S. Bach g-moll szonátájának 7. tételéről